

Afsluttende projekt, HD (R)

Udvikling i forskelle af den regnskabsmæssige behandling af
goodwill efter IFRS og ÅRL

Paw Lund Skovmose
Christoffer Kjær

Studie: HD(R) afgangsprøve 2015, Copenhagen Business School
Vejleder: Peter Kyhnauv
Afleveringsdato: 11-05-2015

Indhold

Indledning.....	3
Problemstilling.....	4
Problemformulering.....	4
Undersøgelsesspørgsmål	5
Målgruppe.....	5
Model og metodevalg.....	5
Dataindsamling og kildekritik.....	6
Afgrænsning.....	7
Regnskabsparadigmerne	7
Præstationsorienteret	7
Den historiske udvikling.....	8
Begrebsrammen	9
Brugernes informationsbehov	11
Kvalitetskrav	13
De fundamentale egenskaber	13
De supplerende egenskaber	14
Tærskelværdier	15
Det retvisende billede	16
Forsigtighedsprincippet.....	16
Forsigtighedsprincippet efter 2001	17
Delkonklusion.....	18
GOODWILL.....	19
Definition af goodwill	19
Aktivet goodwill.....	21
Former for goodwill	22
Negativ goodwill – ”Lucky Buy”	23
Førstegangsindregning af goodwill	23
Årsregnskabsloven	23
IFRS.....	24
Efterfølgende værdiregulering	25
Nedskrivningstest	25

Årsregnskabsloven	26
IFRS.....	27
Delkonklusion.....	28
Forskelle mellem ÅRL og IFRS ved indregning og efterfølgende regulering af goodwill	29
Opgørelse af kostpris	30
ÅRL.....	30
IFRS	31
Kritik af metoderne.....	31
Efterfølgende værdiregulering	32
ÅRL.....	32
IFRS	33
Kritik af metoderne.....	33
Delkonklusion.....	36
Tilpasning til IFRS.....	37
Baggrund	38
Lovforslag.....	40
Goodwill kan fremover afskrives over en periode længere end 20 år	41
Bibeholder afskrivning.....	43
Negativ goodwill – "lucky buy" – kan fremover indtægtsføres straks.....	44
Delkonklusion.....	45
Konklusion.....	46
Litteraturliste.....	48
Love og standarder	48

Indledning

Der er igennem de seneste 10 år sket en større udvikling i, hvor mange virksomheder der har immaterielle anlægsaktiver som eksistensgrundlag. Disse virksomheder har ofte med patenter, udviklingsomkostninger, videns-baser, kundeporteføljer og varemærker at gøre. Disse aktiver er ikke håndgribelige, hvilket har medført et behov for værdiansættelse af disse typer virksomheder/aktiver ved både salg og den efterfølgende håndtering af værdireguleringen af aktivet. Denne merværdi kaldes koncerngoodwill (omtales herefter som goodwill).

I 2001 trådte den nye årsregnskabslov i kraft, hvor man forsøgte at tilpasse sig de daværende internationale regnskabsstandarder. Formålet med dette var at gøre regnskabspraksisserne mere sammenlignelige så udenlandske og danske regnskaber ville blive lettere at sammenholde med hinanden. Efter den nye årsregnskabslov trådte i krafter der blevet foretaget ændringer i de internationale regnskabs standarder, herunder IFRS 3 der vedr. indregning og måling af goodwill.

Disse ændringer gør at dansk lovgivning håndterer goodwill lidt anderledes end den internationale lovgivning IFRS, hvilket grundet ovenstående belysning har givet flere debatter og diskussioner omkring forskellighederne.

I Danmark skal alle børsnoterede virksomheder (Regnskabsklasse D) aflægge regnskaber efter IFRS standarder, mens de øvrige regnskabsklasser A, B og C som udgangspunkt skal aflægge regnskab ud fra årsregnskabsloven, dog tillader årsregnskabslovens § 137 at selskaber under regnskabsklasse D at vælge at aflægge regnskaber efter IFRS, under forudsætning af at standarderne anvendes konsekvent.

Problemstilling

Som følge af den ekspanderende masse af virksomheder med immaterielle anlægsaktiver som eksistensgrundlag, har indregning og efterfølgende værdiregulering ved

virksomhedsoverdragelse fået et større fokus fra regnskabsbrugere.

Danske selskaber i regnskabsklasserne A, B og C har som nævnt mulighed for at anvende IFRS, hvorfor regnskabsaflægger for selskaber hvis primære aktivmasse består af immaterielle anlægsaktiver og med aggressiv opkøbs strategi kan overveje at skifte fra årsregnskabsloven til de internationale standarder IFRS. Opgaven vil prøve at belyse disse forskelle og give en analyse af de overvejelser regnskabsbruger kan have i denne forbindelse, herunder hvordan det retvisende billede spiller ind.

Europa-Parlamentet og Rådets direktiv har pr. 26. juni 2013 vedtaget et nyt direktiv. Dette sker som en del af Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst, der har til formål at reducere de administrative byrder og forbedre erhvervsklimaet.

Direktivet skal være indarbejdet i de nationale regnskabslove i alle EU-lande senest i juli 2015, med ikrafttrædelse pr. 1. januar 2016.

For Danmark betyder dette at årsregnskabsloven, som vi kender den i dag står overfor en række ændringer, indregning og måling af aktivet goodwill vil ligeledes blive ændret.

Det er regnskabsrådet der skal stå for at foretage disse ændringer i den danske lovgivning. Opgaven vil fokusere på de ændringer der sker i forhold til goodwill, i det fremsendte lovforslag til ændring i årsregnskabsloven og se på konsekvenserne heraf.

Problemformulering

Ud fra ovennævnte problemstilling vil opgaven forsøge at analysere forskellene mellem den danske lovgivning og de internationale standarder. Herudover gennemgås de af opgaven vurderede væsentligste ændringer i henhold til goodwill, i det fremsendte lovforslag med henblik på at undersøge ændringernes påvirkning for regnskabsbruger og det retvisende billede.

Undersøgelsesspørgsmål

- Beskrivende (hvordan definerer begrebsrammen "et retvisende billede" og hvilke informationsbehov har regnskabsbruger?)
- Beskrivende (hvad er goodwill og hvordan behandles denne, herunder indregning og efterfølgende værdiregulering.)
- Analyserende (Hvilke forskelle er der ved indregning, og efterfølgende værdiregulering i hht. ÅRL og IFRS)
- Vurderende / Perspektiverende (Hvilke ændringerne vedrørende goodwill ses i lovforslaget om ændring til ÅRL og hvordan påvirker det den fremtidige værdiregulering af goodwill)

Målgruppe

Opgaven er skrevet som afsluttende projekt på H.D.(R) studiet på Copenhagen Business School, hvorfor opgaven er tiltænkt censor og vejleder til projektet. Udover disse er primære målgruppe personer, der beskæftiger sig med udarbejdelse af årsregnskaber for selskaber, herunder ejere, interessenter, revisorer, finansielle rådgivere mv.

Opgaven har til formål at give et overskueligt overblik over det eksterne regnskab og dets håndtering af goodwill. Ligeledes har opgaven til formål at give et overblik over forskellene mellem den danske og internationale lovmæssige håndtering af goodwill som aktiv.

Afslutningsvis vil opgaven belyse de fort kommende ændringer til årsregnskabsloven og dets påvirkning på goodwill området.

Model og metodevalg

Opgaven tager udgangspunkt i et induktivt undersøgelsesdesign, der giver læser et overskueligt overblik over opgavens centrale problemstillinger. Denne tilgang er valgt i begrebsrammens opbygning. Opgaven kan inddeles i niveauer som illustreret nedenstående;

Problemfelt

Grundlæggende teori

Regnskabsteori

Indledende analyse

Analyse

Afslutning

For at sikre at opgaven ikke fremstår som et uddrag af årsregnskabslovens og IFRS standardernes regelsamlinger og vejledninger hertil vil opgaven indeholde større, analyserende dele der har til formål at være kritiske og problemsøgende overfor den opstillede problemformulering.

Dataindsamling og kildekritik

Projektets indhold bygger hovedsageligt på sekundære datakilder såsom fagbøger fra undervisningen på H.D.(R) studiet, på Copenhagen Business School, diverse lovsamlinger, direktiver, samt offentligt tilgængeligt materiale fra internettet. Der er indsat fodnoter til henvisning af de anvendte kilder i opgaven.

Til anvendelse af sekundære data er der foretaget vurdering af kilden i forhold til reliabilitet og validitet. Kilderne er kun medtaget såfremt de vurderes som pålidelige, troværdige samt indeholder den fornødne relevans for opgaven.

Opgaven indeholder subjektive synspunkter i den benyttede empiri, hvilket ligeledes vil kunne afspejles flere steder i opgaven. Dette er tilfældet, hvor der er anvendt data fra fagpersoner, der har ekspertise indenfor området. Opgaven er forsøgt udført så objektivt som muligt, set i lyset af opgavens problemstilling.

Læsere af opgaven kan have behov for yderligere information end det der er vurderet nødvendigt for at besvare problemstillingen og problemformuleringen, såfremt mere generel information er ønsket.

Afgrænsning

Den ønskede målgruppe forventes at have høj niveau af kendskab til regnskaber og lovgivning, hvorfor almene forkortelser, termer og fagudtryk ikke er uddybet yderligere, med mindre det vurderes nødvendigt for at fremme forståelsen det valgte udtryk.

Opgaven tager udgangspunkt i forskellighederne mellem IFRS og ÅRL samt de danske regnskabsvejledninger, hvorfor der afgrænses for øvrige nationale og lokale regelsæt. Opgavens udgangspunkt er forskellenes påvirkning for regnskabsaflægger, frem tidlige analyser vil derfor fokusere på at belyse forhold der har indflydelse på regnskabsaflæggelse.

Selve beregningen af goodwill og test for værdiforringelse m.m. undlades. Indregning og værdiforringelse beskrives teoretisk, men uden konkret beregning. Ligeledes håndteres skattemæssige aspekter af goodwill ikke i opgaven.

Opgavens perspektivering tager udgangspunkt i det fremsendte forslag til lovændring af årsregnskabsloven, hvorfor der tages forbehold for eventuelle ændringer fra den forekommende lovændring af Årsregnskabsloven til den endelige lovændring, hvilken skal indføres inden 1. juli 2015.

Regnskabsparadigmerne

I dette afsnit vil der blive givet et overblik over de 2 regnskabsparadigmer, hhv. det præstationsorienterede og det formueorienterede paradigme. Herunder vil der blive sat en historisk vinkel for at belyse udviklingen fra inden ændringen af årsregnskabsloven i 2001. Formålet med afsnittet er at få afklaret hvordan begrebsrammen definerer "et retvisende billede" og hvilke informationsbehov regnskabsbruger har.

Præstationsorienteret

Det grundlæggende element i det præstationsorienterede paradigme er resultatopgørelsen, idet formålet her er at fokusere på virksomhedens præstation. Her måles driftsaktiviteten direkte i resultatopgørelsen, hvilket kan illustreres således:

"indtægter (varesalg) – omkostninger (medgået ressourceforbrug) = overskud"¹

Hvilket også kan beskrives som transformationsprocessen.

Det præstationsorienterede paradigme er bygget op omkring matching-princippet (Den matchende princip er en regnskabsmæssig koncept, der matcher alle indtægter med udgifter, der genereres for at tjene disse indtægter i løbet af regnskabsperioden.)² og her benyttes transaktionsbaserede måleattributter, altså måles der her på baggrund af kost- og salgspriser. Balancen er blevet skubbet i baggrunden ved dette paradigme og balancen benyttes blot som en sammenhæng mellem regnskabsårene, herunder til at periodisere indtægter og omkostninger. Altså benyttes balancen blot til at positionere afholdte omkostninger og indtægter i løbet af det aktuelle og/eller tidligere regnskabsår, som der vurderes ikke at vedrøre resultatet. Dette gør dog at alt der ikke opstår ved en transaktion, ikke bliver medtaget i regnskabet. Da paradigmet er transaktionsbaseret, bliver alle posteringer indregnet til historisk kostpris, og har derfor den ulempe at aktiver og forpligtelsernes ikke nødvendigvis giver et korrekt billede af deres værdi.

Man kan derfor konkludere at det præstationsorienterede paradigme er bagudrettet, og viser Den historiske udvikling

Det præstationsorienterede paradigme, der er baseret på kostpris og dermed transaktionsbaserede måleattributter, har været omdrejningspunkt for årsregnskabsloven indtil 2001. Herefter skete en ændring til det formueorienterede paradigme der er baseret, på dagsværdi og dermed værdibaserede måleattributter.

Skiftet mellem de to paradigmer skyldtes at man ønskede at følge IFRS (International Financial Reporting Standards) udarbejdet af IASB (International Accounting Standards Board), så der var mere sammenlignelighed med de internationale standarder. Efter denne indførelse er der dog sket flere ændringer, hvilket siden har forårsaget større forskelle mellem årsregnskabsloven og de internationale standarder.

Hvor der internationalt har været IASB, har tilsvarende organ været efterlyst i Danmark, til at fastsætte et regelsæt/regnskabsvejledning for hvordan ÅRL skal fortolkes til sammenligning med IAS (International Accounting Standards). Da dette organ endnu ikke er blevet etableret, har ISA'erne været benyttet som fortolkning til ÅRL når disse ikke har været direkte

¹ Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering 3. udgave, s. 80

² <http://finansiering.nutdanske.com/hvad-er-matching-princip.html>

modstridende. På denne baggrund har FSR (Foreningen for Statsautoriserede Revisorer) udarbejdet en regnskabsvejledning, dette er dog blot deres fortolkning af ÅRL, og ikke et vedtaget regelsæt.

I forbindelse med det nye EU direktiv, der beskrives i senere afsnit, vil der tilsvarende ske en ændring i ÅRL, dette vil gøre at der skal udarbejdes en ny regnskabsvejledning, og det vil her blive interessant om der vil blive udarbejdet en mere officiel version gennem en eventuel indførsel af en national version af IASB.

Begrebsrammen

I dette afsnit vil der blive set på begrebsrammen indenfor ÅRL, grundet "Nye og opdaterede IAS'er og IFRS'er kan alene anvendes som fortolkningsbidrag i det omfang, deres anvendelse ikke strider mod specifikke bestemmelser i årsregnskabsloven og ikke er i strid med de internationale regnskabsstandarder, der var gældende på tidspunktet for lovens vedtagelse." ³ Begrebsrammen er de regler der danner grundlaget/retningslinierne for udarbejdelse af en ekstern årsrapport, det mest sigende formål er bl.a. at, forøge regnskabsbrugernes tillid til og forståelse af årsrapporten ⁴, så disse kan opnå den størst mulige beslutningsnytte. "Herudover omfatter loven et teknisk regelsæt af specifikke bestemmelser til udfyldelse af begrebsrammen." ⁵

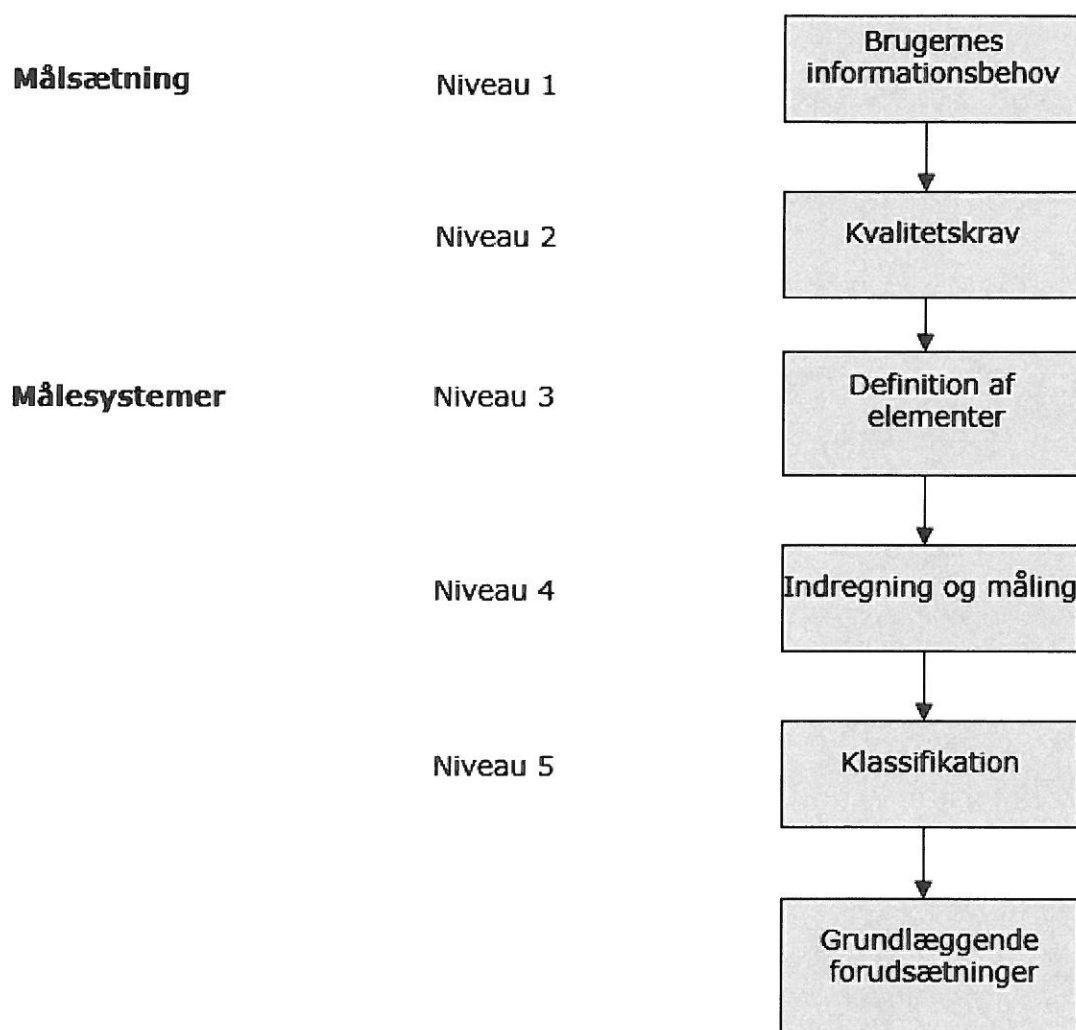
ÅRL indeholder en generalklausul der beskriver det "retvisende billede". Dette er målsætningen for aflæggelse af det eksterne regnskab. Klausulen beskrives i ÅRL § 11.

³ EY, Indsigt i årsregnskabsloven, 1. udgave 2014/15, s. 37

⁴ Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering 3. udgave, s. 196

⁵ EY, Indsigt i årsregnskabsloven, 1. udgave 2014/15, s. 46

For at kunne opfylde klausulen, er begrebsrammen opstillet. Denne består af 5 niveauer, som vist nedenfor:

De 5 niveauer er inddelt i 2 områder hhv. Målsætning og Målesystemer. De 2 øverste niveauer beskriver målsætningen med årsrapporten, hvilket danner grundlaget for begrebet "et retvisende billede".

De nederste 3 niveauer beskriver målesystemerne, hvilket indeholder "de generelle kriterier og krav, som skal stilles til målesystemerne for at kunne implementere målsætningen i praksis." ⁶ Udover de 5 niveauer er der opstillet en række forudsætninger i ÅRL § 13.

Besvarelsen af spørgsmålet "Hvordan definerer begrebsrammen "et retvisende billede" og hvilke informationsbehov har regnskabsbruger?" Skal derfor findes på de to øverste niveauer.

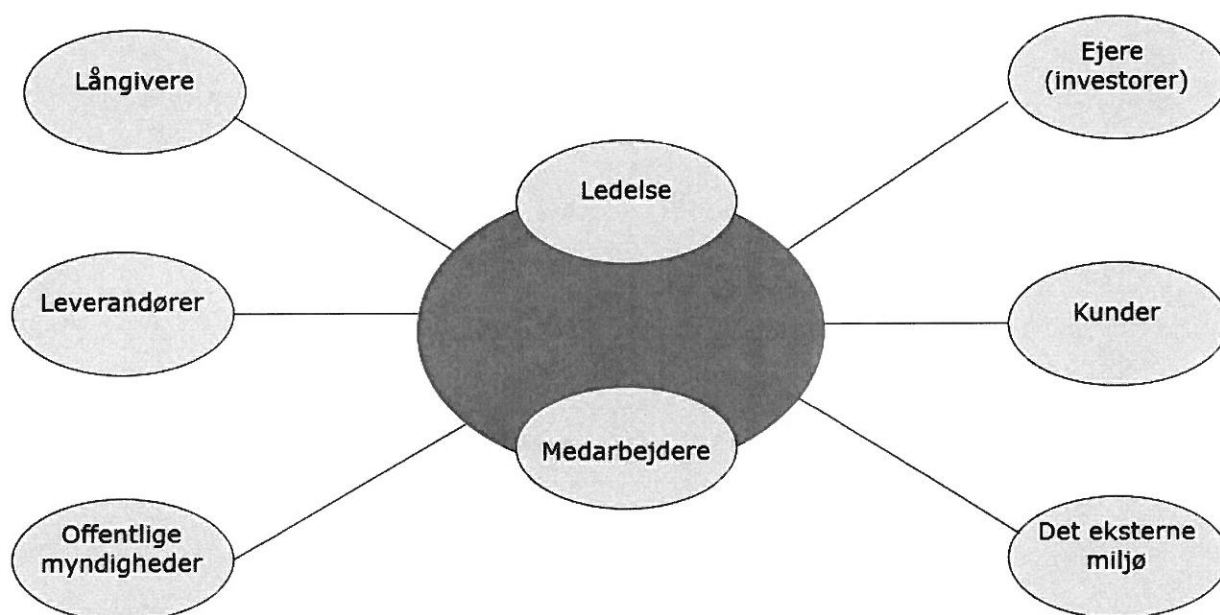
⁶ Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering 3. udgave, s. 198

Der vil i de følgende afsnit blive beskrevet de to niveauer og koblingen til § 11 og 12 i ÅRL. Afsnittene vil være opdelt i de to niveauer.

Brugernes informationsbehov

For at forstå brugernes informationsbehov, skal det først klarlægges hvem brugerne er. På øverste plan kan regnskabsbrugerne opdeles i to grupper, de primære og de sekundære interessegrupper.

Koalitionsmodellen

Som det fremgår af figuren ovenfor er de primære brugere disse er også betegnet som ressourceejere, "der stiller ressourcer til rådighed for produktion og salg mod til gengæld at modtage en del af den frembragte værditilvækst som modydelse eller belønning"⁷

De sekundære interessegrupper består af dem i samfundet der bliver indirekte påvirket af virksomhedens ressourceforvaltning. "Det gælder lokalsamfund, konkurrenter, fagforeninger, forbrugergrupper, miljøgrupper, erhvervsorganisationer, presse, kommende generationer mfl."⁸

⁷ Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering 3. udgave, s. 24

⁸ Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering 3. udgave, s. 26

Begge grupper er potentielle regnskabsbrugere, da de begge har informationsbehov rettet mod virksomheden, "hvis behovsdækning via det eksterne regnskab ud over lovgivningens minimumskrav afhænger af ledelsens egeninteresse i at informere eller af pression fra de øvrige interessegrupper side om større åbenhed." ⁹

IASB benytter et shareholder-perspektiv, hvor de væsentligste interessenter er kapitalindskyderne. Dette afviger fra det i ÅRL definerede syn der kaldes stakeholder-perspektivet, hvor det er alle i koalitionsmodellen der de væsentligste interessenter jf. ÅRL § 12 stk. 2. Informationsbehovet er forskelligt alt efter hvem brugeren er. Det er dog den primære regnskabsbruger der er den vigtigste.

Der er tre beslutningsopgaver forbundet med hvordan informationsbehovet for det eksterne regnskab søges afdækket.

1. Placering af regnskabsbrugernes egne ressourcer (prognoseopgaven)

Prognoseopgaven baseres på at ressourceejerne placerer deres ressourcer på grundlag af deres forventninger til virksomhedens fremtidige drift. Derfor bør der være tilstrækkelige informationer i regnskabet, til at disse kan skabe en prognose over virksomhedens fremtidsudsigter, og dermed træffe beslutninger på baggrund af denne estimerede fremtidige drift. Denne er fremadrettet.

2. Ledelsens forvaltning af virksomhedens ressourcer (kontrolopgaven)

Her er begge regnskabsbrugergrupperne i fokus. Regnskabsbrugerne skal kunne vurdere hvordan ledelsen har forvaltet deres ressourcer, altså hvor god har ledelsen været til at skabe værdi. Dette kan bruges af kreditorer til at kontrollere soliditeten, og aktionærer kan kontrollere deres investering. Der er dog også kommet endnu et fokusområde på CSR (Corporate Social Responsibility), hvor virksomheden skal oplyse hvordan denne har udvist social og miljømæssig ansvarlighed. Denne er bagudrettet.

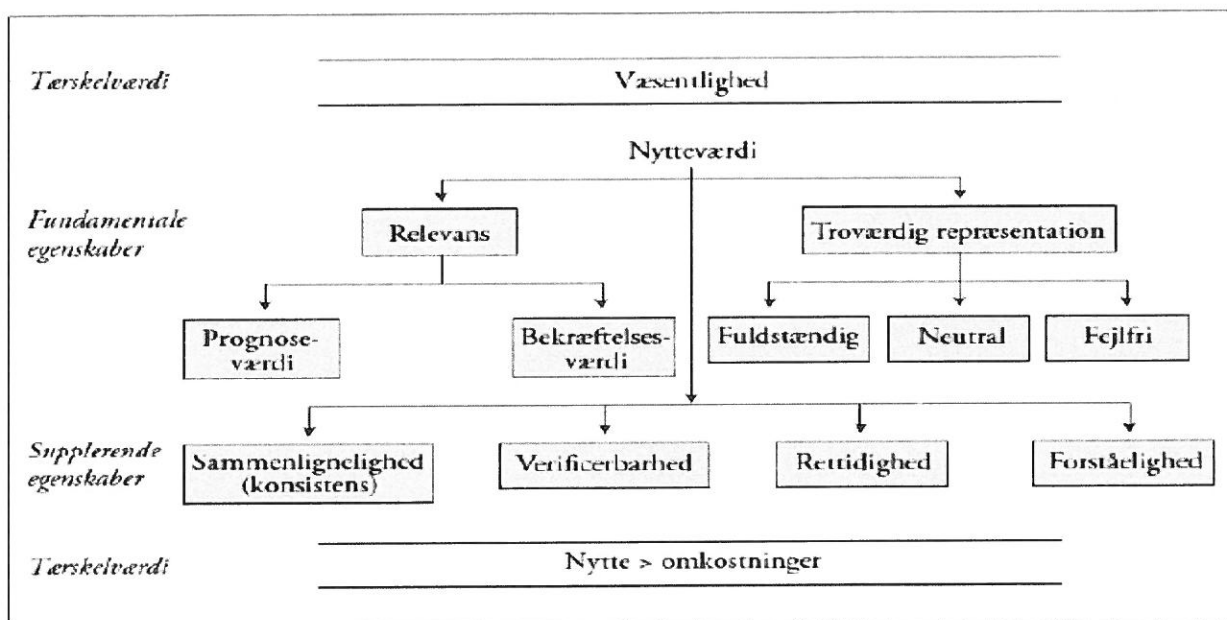
3. Fordeling af virksomhedens ressourcer (fordelingsopgaven)

Her er der fokus på hvordan virksomhedens ressourcer bliver fordelt, herunder hvor stort et udbytte der udloddes, bonus til ansatte og bestyrelsesvederlag. Dette har typisk indflydelse på potentielle investorer (omkring udbytte), långivere (omkring krav til likviditet, soliditet mv.), ansatte (omkring aflønning) og bestyrelse mv.

⁹ Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering 3. udgave, s. 26

Kvalitetskrav

For at kunne opnå nytteværdi af et eksternt regnskab i henhold til et prognoseværktøj, som der lægges op til på niveau 1, skal regnskabet besidde en række kvalitative egenskaber jf. figur nedenfor:

Nytteværdien er delt op i tre forgreninger, de fundamentale egenskaber, supplerende egenskaber og tærskelværdi.

De fundamentale egenskaber

De fundamentale egenskaber består af følgende:

- Relevans – Ved relevans forstås, "at information er i stand til at gøre en forskel for brugernes beslutninger vedrørende ressourceallokering."¹⁰ Relevant information skal enten have en prognoseværdi eller en bekræftelsesværdi.

Prognoseværdi betyder ikke at regnskabet i sig selv, skal være en prognose, men det skal dog være anvendeligt af regnskabsbrugeren med henblik på at udarbejde sådanne prognose-regnskaber.

Ved informations bekræftelsesværdi forstås den egenskab, der gør det muligt at bekræfte tidligere forventninger eller ændre dem på grund af den nye information, som er til rådighed¹¹

¹⁰ Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering 3. udgave, s. 205

¹¹ Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering 3. udgave, s. 205

- Troværdig repræsentation – Ved troværdig repræsentation forstås ”at den finansielle information troværdigt repræsenterer de økonomiske fænomener, den forgiver at repræsentere.”¹² Denne egenskab opnås, ”når substansen af de underliggende økonomiske fænomener gengives i den finansielle rapportering fuldstændig, neutral og fejlfri.”¹³

Fuldstændighed indebærer at al information omkring de omfattede økonomiske fænomener, der er nødvendige for at kunne foretage rationelle beslutninger, skal være til stede. Dette er et relativt begreb, hvorfor en årsrapport ikke omfatter alt. Dog må der ikke undlades informationer der kan have væsentlig betydning for regnskabsbrugers beslutningstagen.

Neutralitet indebærer at årsrapporten ikke må fremme en særlig adfærd hos regnskabsbrugerne ved eksempelvis at offentliggøre en optimistisk eller pessimistisk årsrapport, og dermed farve regnskabsbrugers syn. Dette skal være objektivt og ikke fremme spekulationer.

Fejlfri betyder at årsrapporten kun må indeholde uvæsentlige fejl og mangler. Da al økonomisk aktivitet indebærer usikkerheder, (herunder værdien af debitorer kan ændre sig, idet der kan være debitorer der ikke betaler) kan årsrapporten ikke aflægges med fuld nøjagtighed og sikkerhed. Derfor tilsigtes der at årsrapporten ikke må aflægges med væsentlige fejl.

De supplerende egenskaber

De supplerende egenskaber har til formål at adskille mindre nyttig information fra mere nyttig information og skal forøge beslutningsnyttens for den samlede information.

Egenskaberne består af følgende:

- Sammenlignelighed – Er baseret på to parametre: Virksomhedssammenligning der skal gøre at det eksterne regnskab skal kunne sammenlignes på tværs af virksomhederne så dette forstærker beslutningsnyttens. Tidssammenligning der skal gøre at regnskabet kan sammenlignes over flere år. ”Sammenlignelighed er ikke en kvalitativ egenskab ved information på samme måde som relevans og validitet. Den er snarere en kvalitet i

¹² Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering 3. udgave, s. 206

¹³ Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering 3. udgave, s. 206

relation mellem to eller flere ens poster i forbindelse med tids- eller virksomhedssammenligninger.”¹⁴

- Konsistens – går ud på at der fra år til år skal benyttes de samme indregningskriterier og måleattributter. Som udgangspunkt må der derfor kun ændres i indregningskriterier og måleattributter, hvis regnskabet giver et mere retvisende billede.
- Verificerbarhed – Årsregnskabet indeholder i praksis en række usikre subjektive målinger. Disse målinger tolkes ved graden af verificerbarhed der opnås af uafhængigt fagligt kvalificerede observatører. Den objektive anskuelse bliver dermed verificeret på grundlag af spredningen omkring gennemsnittet.
- Rettidighed – omhandler at informationen skal være til rådighed imens den har indflydelse, så denne stadig har relevans for regnskabsbruger. Rettidighed kan ikke i sig selv gøre informationen relevant, for hvis en bruger ønsker at udarbejde en trendanalyse fra årsregnskaber tilbage i tid, vil de ældre årsregnskaber stadig have nytteværdi, hvilket gør rettidighed til et relativt begreb.
- Forståelighed – vedrører at en bruger der har kendskab til virksomhedsøkonomi og finansiell rapportering, skal være i stand til at forstå informationen. Dog må informationer ikke undlades, hvis disse er for svære at forstå for brugerne, hvis informationerne er valide.

Tærskelværdier

Der er to tærskelværdier der skal overholdes for informationerne i den finansielle rapportering, hhv. væsentlighed og nytte større end omkostninger.

For væsentlighed gælder det at informationerne der indgår i rapporteringen, skal være af væsentlig karakter, altså hvis informationen har indflydelse på brugernes beslutningstagen. Hvis tærskelværdien væsentlighed ikke benyttes og der dermed indgår informationer der ikke gør forskel for brugernes beslutningstagen, vil dette gøre at brugerne mister oveblikket og dermed træffer dårligere beslutninger. Det er individuelt for virksomhederne hvad deres givne væsentlighedsniveau er, og kan derfor ikke fastlægges af standardsættene.

Den anden tærskelværdi er nytte større end omkostninger. Altså skal den nytteværdi som rapporteringen tilvejebringer overstige de omkostninger det kræver for udarbejdelsen af

¹⁴ Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering 3. udgave, s. 207

rapporteringen. En konkretisering af dette kan findes ved opdelingen af virksomhedsklasserne A, B, C og D. hver af disse har særskilte krav til hvad rapporteringen skal indeholde, hvoraf regnskabsklasse A har betinget regnskabspligt.

Det retvisende billede

Begrebet "det retvisende billede" Som tidligere nævnt indeholder ÅRL § 11 generalklausulen. Denne angiver målsætningen med årsregnskabet, nemlig at give "det retvisende billede", og har det formål at beskytte brugerne mod mangelfuld eller vildledende information. Generalklausulens begrebsindhold konkretiseres, som beskrevet i tidligere afsnit, i begrebsrammens to øverste niveauer. Desuden skal ledelsesberetningen indeholde en "retvisende redegørelse" jf. ÅRL § 12.

Hvis implementeringen af lovens bestemmelser ikke resulterer i "et retvisende billede" er der krav om følgende:

- Suppleringsklausulen ÅRL § 11 stk. 2 – hvis virksomheden finder at bestemmelserne i loven ikke er tilstrækkelige for at give et retvisende billede, er det et krav at virksomheden supplerer med de oplysninger der vil formå at give et retvisende billede.
- Fravigelsesklausulen ÅRL § 11 stk. 3 – hvis enkeltbestemmelser strider mod kravet om det retvisende billede, har virksomheden pligt til at fravige disse.

Forsigtighedsprincippet

I Danmark har man med årsregnskabsloven af 1981 arbejdet ud fra et forsigtighedsprincip der står skrevet i § 26 stk. 3, som følger;

"Værdiansættelsen skal i alle tilfælde ske under udvisning af behørig forsigtighed og især således:

- a) at kun den fortjeneste, der konstateres på balancetidspunktet, medtages*
- b) at der tages hensyn til alle forudseelige risici og eventuelle tab, som er opstået i løbet af det regnskabsår, årsregnskabet vedrører, eller i et tidligere regnskabsår, selv om disse risici eller tab først bliver kendt mellem balancetidspunktet og det tidspunkt, på hvilket årsregnskabet udarbejdes, og*
- c) at der tages hensyn til enhver værdiforringelse, hvad enten årsregnskabet udviser tab eller fortjeneste"*

Dette princip gik ud på at danske virksomheder ikke skulle puste balancer op ved at lave optimistiske værdiansættelser. Yderligere skulle virksomheder først indregne indtægt når denne blev realiseret, mens omkostninger skulle indregnes, allerede på det tidspunkt at der var kendskab til denne. Princippet udspringer i det præstationsorienterede regnskabsparadigme som er beskrevet i tidligere afsnit.

Forsigtighedsprincippet har været en stor faktor i værdiansættelse og regnskabsaflæggelse generelt, siden indførslen i 1981, dette ændredes dog i 2001, hvor det førromtalte paradigmeskifte fandt sted i dansk lovgivning.

Danske regnskaber skulle således ændres fra en mere forsigtig værdiansættelse til en mere relevant og pålidelig værdiansættelse, via krav om neutralitet.

Kravet om neutralitet sigter på, at virksomheder ikke udviser et farvet resultat der er sløret af enten pessimistiske eller optimistiske indregninger fra ledelsens side¹⁵.

Forsigtighedsprincippet efter 2001

På trods af afskaffelsen af forsigtighedsprincippet kan det argumenteres at der fortsat er flere eksempler hvor princippet har efterladt sit aftryk.

Det fortsatte, men dog ubevidste, brug af forsigtighedsprincippet kan komme til udtryk i blandt andet bibeholdelsen af afskrivninger på goodwill området. Hvor årlig afskrivninger nedtoner effekten af eventuelle overoptimistiske forhold i nedskrivningstesten. Som skematiseret i afsnittet omkring efterfølgende værdiregulering sikre årlige afskrivninger at den generelle værdiansættelse af goodwill aktivet som minimum er på niveau med den nedskrevne goodwill, og som oftest vil der i praksis være længere mellem nedskrivninger, hvorfor afskrivninger sikre en generel lavere værdiansættelse af aktivet i hele brugsperioden. Dette vil blive debatteret yderligere under perspektiveringen.

¹⁵ Jens O. Elling, Finansiell rapportering- teori og regulering, 2012, gjellerup, side 206

Delkonklusion

I ovenstående afsnit har formålet været at få afklaret undersøgelsesspørgsmålet, hvordan definerer begrebsrammen "et retvisende billede" og hvilke informationsbehov har regnskabsbrugere?

Det kan opsummerende konkluderes at årsregnskabslovens § 11 beskriver "det retvisende billede", hvoraf begrebsrammens niveau 1 og 2 konkretiserer rammen for overholdelse af dette.

Niveau 1 beskriver brugernes informationsbehov. Først defineres brugerne, der deles op i de primære og de sekundære regnskabsbrugere. De primære regnskabsbrugere er ressourceejerne, og dermed de som er direkte påvirket af virksomheden, disse er de vigtigste brugere, så som medarbejdere, investorer og kreditorer. De sekundære er de brugere der er indirekte påvirket af virksomheden, såsom konkurrenter, faggrupper mv.

Når regnskabsbrugerne er defineret, skal brugernes informationsbehov fastlægges. Dette opdeles i tre opgaver, hhv. prognoseopgaven (placering af regnskabsbrugers egne ressourcer), kontrolopgaven (ledelsens forvaltning af virksomhedens ressourcer og forvaltningsopgaven (fordeling af virksomhedens ressourcer). Disse tre opgaver skal danne grundlaget for at skabe de bedst mulige forhold for regnskabsbrugere, til at kunne træffe beslutninger om fremtidig fordeling af egne ressourcer.

Niveau 2 beskriver de egenskaber og tærskelværdier regnskabet skal indeholde for at opfylde informationsbehovet beskrevet på niveau 1. Dette opdeles i Fundamentale egenskaber, supplerende egenskaber og tærskelværdier. De fundamentale egenskaber er de overordnede bestående af Relevans og troværdig repræsentation. Disse suppleres af underliggende egenskaber der afhjælper adskillelsen af den mest nyttige information, for på denne måde at kunne opnå den bedst mulige beslutningsnytte. Væsentlighed og nytte større end omkostninger beskriver at der til dels kun skal være den information i regnskabet der vil gøre en forskel for regnskabsbrugers beslutningstagen og at nytten af rapporteringen skal overstige omkostningerne der skal afholdes for at udarbejde rapporteringen.

Altså beskriver niveau 1 og 2 generalklausulen, hvoraf det nytteværdien for regnskabsbrugere er det overordnede fokus, med henblik på at regnskabsbrugere skal kunne opnå bedst muligt beslutningsgrundlag til egne fremtidige resourceallokeringsbeslutninger.

GOODWILL

Definition af goodwill

Goodwill kan bedst beskrives som den merværdi der opstår ved køb af virksomheder eller selskaber når alle aktiver i den/det opkøbte virksomhed/selskab er gjort op, og værdien overstiger de akkumulerede aktiver. Denne merværdi kunne eksempelvis opstå ved køber kan skabe synergier mellem virksomhederne, for eksempel ved at opnå stordriftsfordele og/eller styrke sit brand. Goodwill kan også være ikke identificerbare aktiver som virksomhedskultur og kundeportefølje. Der vil blive nævnt flere eksempler på disse ikke identificerbare aktiver senere i afsnittet.

ÅRL benævner ingen definition af goodwill, dog har Regnskabsvejledning 18 pkt. 62 følgende definition af goodwill;

"Goodwill er udtryk for den overtagende virksomheds betaling for forventede fremtidige økonomiske fordele. De økonomiske fordele kan hidrøre fra synergieffekter mellem identificerbare aktiver eller hidrøre fra aktiver, som enkeltvis ikke berettiger til indregning i regnskabet, men som den overtagende virksomhed er villig til at betale for virksomhedsovertagelsen."

De internationale regnskabsstandards har ligeledes en definition, der ligger tæt op ad den danske, denne kan findes i IAS 36, afsnit 81, og lyder som følger;

"Goodwill erhvervet ved virksomhedsovertagelse repræsenterer en betaling fra den overtagende part i formodning om fremtidige økonomiske fordele fra aktiver, som ikke er mulig at identificere individuelt."

For at opsummere de to definitioner, beskrives goodwill som en summering af uidentificerbare anlægsaktiver, der har til formål at skabe fremtidige økonomiske fordele, ved køb af en virksomhed. Dette kategoriserer goodwill som et immaterielt anlægsaktiv.

Disse uidentificerbare immaterielle anlægsaktiver der udgør goodwill kan være mange, nedenstående er oplistet de mest almindelige former for immaterielle aktiver, der ikke kan indregnes individuelt, men som giver en merværdi ved opkøb af virksomhed;

Branding, Image.

Markedsposition

Know-how

Specialiserede, veluddannede medarbejdere

Ledelsesstyring

Ovenstående eksempler har ingen håndgribelig eller aflæselig målbarhed, hvilket gør værdiansættelsen af goodwill kompliceret. Disse immaterielle anlægsaktiver kan ikke udskilles fra virksomheden, ligesom de ikke særskilt kan generere pengestrømme.

For at forstå hvordan den efterfølgende værdiregulering foretages i henhold til ÅRL og IFRS, vil afskrivninger og nedskrivninger først blive defineret.

Ved afskrivninger forstås "En afskrivning er en regnskabsmæssig postering, som periodisk formindsker den bogførte værdi af anlægsaktiver over dettes brugstid. Dette vil medføre, at den enkelte regnskabsperiode "belastes" med en del af den forventede værdiforringelse."¹⁶

Der tre forskellige afskrivningsmetoder:

- Progressiv – hvor afskrivningerne starter lavt og derefter forøges afskrivningerne, som eksempel kan nævnes annuitetsmetoden, hvor de årlige afskrivninger kan sammenlignes med udviklingen i de årlige afdrag ved en annuitet. Denne metode er dog meget sjældent benyttet.
- Lineær – hvor afskrivningerne årligt driftsføres med et lige stort beløb. Dette er den mest anvendte metode.
- Degressiv – er modsat den progressive metode, hvor afskrivningerne starter højt og derefter formindskes. Saldometoden er en degressiv metode, hvor der eksempelvis afskrives med 25% af saldoen af aktivets restværdi.

Ved nedskrivning forstås en "*nedsættelse af anlægsaktivers værdi, når der i en virksomhed konstateres værdiforringelse af mere varig karakter*"¹⁷. Der skal som udgangspunkt foretages nedskrivning, hvis en nedskrivningstest.

¹⁶ <http://da.wikipedia.org/wiki/Afskrivning>

¹⁷ http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/%C3%98konomi/Regnskab_og_revision/nedskrivning

Aktivet goodwill

Der har efter paradigme skiftet i 2001, og grundet større bevågenhed af aktivets omfang i virksomhederne, været diskuteret om hvorvidt goodwill overhovedet opfylder kravet som et aktiv.

Dette afsnit vil derfor kort redegøre for den generelle definition af et aktiv og analyse om hvorvidt goodwill skal behandles som et.

Definitionen af et aktiv i ÅRL lyder som følger;

*"Et aktiv er en ressource, som kontrolleres af virksomheden, som resultat af tidligere begivenheder, hvorfra fremtidige økonomiske fordele forventes at tilgå virksomheden."*¹⁸

Denne definition bliver delt af IASB's bregrebsramme, hvorfor analysen kan ske uden at skulle tage højde for forskelle mellem den danske og den internationale lovgivning.

Ud fra ovenstående definition kan det udledes at tre nøgle elementer skal være opfyldt;
kontrolleres af virksomheden
resultat af tidligere begivenheder
fremtidige økonomiske fordele forventes

Nedenstående analyse vil gennemgå disse tre nøgle elementer og redegøre om goodwill bør ses som et aktiv.

Kontrolleres af virksomheden;

En virksomhed kontrolleres når der er bestemmende indflydelse og økonomisk råderet, da goodwill opstår ved opkøb af virksomhed jf. definitionerne i tidligere afsnit, vurderes bestemmende indflydelse og økonomisk råderet at være opfyldt.

Resultat af tidligere begivenheder;

¹⁸ Hasselager og Steffensen, 2011: Årsrapporten; kommentarer til årsregnskabsloven, 6. udgave, Karnov group, side 43.

Goodwill opstår som beskrevet tidligere som følge af opkøb af anden eksisterende virksomhed, hvilket må anses for at opfylde betingelsen som et resultat af tidligere begivenheder.

Fremtidige økonomiske fordele forventes;

Dette nøgle element er årsagen til hele diskussionen omkring goodwill som aktiv, da goodwill alene ikke generere pengestrømme, og dermed økonomiske fordele. Som definitionen lyder, så opstår de økonomiske fordele ved synergieffekt af ikke identificerbare aktiver. Det må formodes at køber, der handler på markedsvilkår ikke ønsker at give mere for en given virksomhed, end køber forventer virksomheden vil kunne generere i økonomiske fordele i fremtiden. Når køber slutligt erhverver en virksomhed til en pris der ligger over værdien af nettoaktiverne må det derfor antages at køber ser et uidentificerbart aktiv i form af de førhen nævnte immaterielle aktiver, der skaber goodwill.

Med andre ord kan man argumentere at goodwill må skabe fremtidige økonomiske fordele, eftersom virksomheders eksistens afhænger af økonomiske fordele, og virksomheder alligevel opkøber andre virksomheder til en pris der ligger over værdien af nettoaktiverne.

Da der nu er redegjort for at goodwill opfylder betingelserne for at være et aktivt, vil næste afsnit behandle den regnskabsmæssige behandling af goodwill.

Former for goodwill

Der findes to måder at oparbejde goodwill;

- Internt oparbejdet goodwill
- Erhvervet goodwill

Internt oparbejdet goodwill, sker via virksomhedens egen aktivitet. Denne goodwill stammer fra immaterielle anlægsaktiver som benævnt ovenstående. Dette kan for eksempel være virksomhedens specifikke know-how på markedet, der giver virksomheden en konkurrencemæssig fordel og dermed en økonomisk fordel. Denne goodwill må ikke indregnes i balancen, dette ville også være noget nær umuligt at indregne eftersom der ikke er

sket handel efter arms-lenght-princip, og goodwillen dermed ikke er værdiansat efter markedsvilkår.

Erhvervet goodwill opstår, når køber af en virksomhed betaler en merpris i forhold til den oprindelige kostpris.

Erhvervet goodwill kan modsat internt oparbejdet goodwill, godt indregnes i balancen af køber af virksomheden, da denne goodwill, som stammer fra samme immaterielle anlægsaktiver, nu er handlet under markedsvilkår, og merværdien dermed at værdiansat.

Negativ goodwill – "Lucky Buy"

Udover de to former for goodwill findes der ligeledes en negativ goodwill, nemlig en badwill, eller måske bedre kendt som et "lucky buy". Denne form for goodwill opstår når salgsværdien er lavere end den oprindelige kostpris. Denne form for goodwill finder sjældent sted i praksis.

Førstegangsendregning af goodwill

I dette afsnit vil der kort blive redegjort for ÅRL og IFRS's indregningsmetoder for goodwill. Da der ikke er særlige forskelle på de to lovgivninger, er indregningen blot benævnt og ikke analyseret yderligere detaljeret.

Årsregnskabsloven

Jf. ÅRL skal goodwill indregnes som øvrige balanceposter, hvilket er beskrevet i ÅRL § 36 på følgende måde;

"Aktiver og forpligtelser skal på tidspunktet fra første indregning måles til kostpris."

Denne beskrivelse er yderligere uddybet i ÅRL bilag 1 D, nr. 6, hvor følgende uddybelse står skrevet;

"For et aktiv er kostprisen det beløb, der er ydet som vederlag for aktivet, uanset dette er anskaffet fra en ekstern part eller internt fremstillet"

Yderligere beskriver ÅRL § 40 at handelsomkostninger kan tillægges;

"Kostprisen for anlægsaktiver skal indeholde alle omkostninger, der er foranlediget af anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug, eller som direkte

kan henføres til det fremstillede aktiv. Herudover kan renter af kapital, der er lånt til at finansiere fremstillingen, og som vedrører fremstillingsperioden, indregnes i kostprisen."

For regnskabsklasserne C og D skal der yderligere tillægges de indirekte omkostninger (IPO)

Som nævnt i tidligere afsnit, findes der en negativ goodwill form, denne skal ligeledes indregnes efter ÅRL § 36, men da der er tale om en passivering, skal den negative goodwill indregnes som en forpligtelse under periodeafgrænsningsposter og indtægtsføres i takt med aktivets levetid.

Regnskabsvejledningen har følgende kommentar til indregning af negativ goodwill;

"en negativ forskelsværdi klassificeres som en særskilt periodeafgrænsningspost og behandles således;"

- *Negativ goodwill, der relaterer sig til forventede fremtidige tab eller omkostninger, som er identificeret i den overtagne virksomheds planer for overtagelsen, som kan opgøres pålideligt, men som ikke er forpligtelser på overdragelsestidspunktet, indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at tabene eller omkostningerne realiseres.*
- *Negativ goodwill herudover indregnes i resultatopgørelsen over en periode, der afspejler indholdet af posten, dog ikke over 20 år.¹⁹*

ÅRL behandler med andre ord negativ goodwill som direkte modsætning til almindeligt goodwill, hvor forpligtelsen bliver passiviseret og driftsført over "brugstiden" af forpligtelsen.

IFRS

For at drage sammenligning til IFRS lyder indregningen af goodwill med egne ord således; Goodwill skal indregnes som kostpris fratrukket dagsværdien af aktiver og forpligtelser i overtagne virksomhed. IFRS 3 har udarbejdet følgende skematisering til indregning af goodwill²⁰;

¹⁹FSR, Regnskabsteknisk udvalg, 2013, Regnskabsvejledning for klasse B- og C virksomheder, side 120

²⁰Uddrag fra IFRS 3, hentet på følgende hjemmeside; <http://www.iasplus.com/en/standards/ifrs/ifrs3>

Som ovenstående viser, er der ikke større forskelle på indregningsmetoderne fra ÅRL til IFRS på almindelig goodwill, eneste forskel er at man i dansk lovgivning tillader indregning af handelsomkostninger.

Dog er der stor forskel i indregning af negativ goodwill "lucky buy" efter IFRS, hvortil IFRS 3 har følgende bemærkning til indregning af lucky buy;

*"Gevinst ved favorable overtagelser (negativ goodwill) indregnes straks i resultatet."*²¹

IFRS's behandling af negativ goodwill ligger altså ikke op til en passivisering af en gevinst, men anser fortjenesten som realiseret på overdragelsestidspunktet.

Efterfølgende værdiregulering

I dette afsnit vil der blive foretaget analyse og sammendragelse af de to regnskabslovgivninger, da ÅRL og IFRS er meget forskellige i deres håndtering af efterfølgende værdiregulering af goodwill.

Grundlæggende kræver ÅRL en systematisk afskrivning af det indregnede aktiv, mens IFRS bibeholder kostpris, med årlig nedskrivningstest til eventuel lavere genindvindingsværdi.

Da begge regnskabslovgivninger benævner nedskrivningstest, er denne kort beskrevet.

Nedskrivningstest

For at kontrollere at et aktiv ikke har gennemgået en værdiforringelse foretages der en nedskrivningstest. Testen vurderer hvorvidt der er indikationer på nedskrivningsbehov for

²¹Deloitte, IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandarder, 4. udgave 1. oplag 2013, s. 48.

aktivet. Testen indeholder to former for indikatorer, eksterne og interne. Nedenstående er skematiseret indikatorer der skal vurderes ved en nedskrivningstest²²;

Eksterne indikatorer:

- Aktivets markedsværdi er i regnskabsåret faldet væsentlig mere end det fald, der må forventes md tiden som følger af normal anvendelse
- Der er sket, eller vil i den nærmeste fremtid ske, en udvikling indenfor teknologien, økonomien, juraen, lovgivningen mv. for det marked som virksomheden operere indenfor, der vil påvirke virksomheden negativt.
- Markedsrenten eller andre markedsbaserede afkastmål er steget i regnskabsåret, og det vil påvirke den diskonteringssats, der er anvendt ved beregning af aktivets kapitalværdi, og reducere aktivets genindvindingsværdi væsentligt.
- Virksomhedens regnskabsmæssige indre værdi overstiger markedsværdien for virksomheden

Interne indikatorer:

- Der foreligger dokumentation for ukurans eller fysisk skade på et aktiv
- Anvendelsen af aktivet ændres eller vil blive ændret væsentligt med en negativ økonomisk betydning for virksomheden. Disse ændringer kan være forårsaget af planer om afvikling eller omstrukturering af et forretningsområde, hvortil aktivet kan henføres
- Der foreligger dokumentation fra den interne rapportering, som indikere, at aktivets ydeevne er eller vil blive lavere end forventet

Efter at have gennemgået ovenstående indikatorer beregnes der en genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi skal der foretages nedskrivning af aktivet til den lavere genindvindingsværdi.

Årsregnskabsloven

Goodwill skal efter indregning formindskes årligt med afskrivninger. Efter ÅRL § 41, må immaterielle anlægsaktiver ikke opskrives, omvendt skal immaterielle anlægsaktiver nedskrives, såfremt der er indikation på værdiforringelse jf. ÅRL § 42.

²² Charlotte Nørgaard Christensen, 2007, Nedskrivningstest af goodwill ifølge IAS 36, figur side 34.

Afskrivningen skal ske systematisk og over aktives brugstid, fra aktivet bliver taget i brug. Dette står skrevet i ÅRL § 43. Yderligere nævnes det i paragraffens stk. 3, at afskrivningsprofilen ikke må overstige 20 år.

Afskrivningsprofilen bestemmes af ledelsen, og skal blot holde sig indenfor ovenstående betingelser. Den mest almindelige afskrivningsprofil på goodwill ligger mellem tre og fem år, men kan i tilfælde løbe helt op til de maksimale 20 år. I de tilfælde hvor afskrivningsprofilen overstiger fem år, skal der jf. ÅRL § 53, stk. 2 pkt. 1, litra c, ske fyldestgørende og konkret begrundelse for valg af afskrivningsprofil. Dette er en af grundene til at den almene afskrivningsprofil ligger på fem år eller mindre.

Til at understøtte årsregnskabslovens § 43, har FSR knyttet følgende bemærkning i regnskabsvejledningen²³;

"Afskrivningsprofilen skal fastlægges således, at den bedst muligt afspejler det mønster, hvorefter de økonomiske fordele, der knytter sig til det immaterielle anlægsaktiv, forventes opnået."

Da goodwill er en synergi af en række uidentificerbare immaterielle aktiver, kan det være svært at fastlægge hvornår de økonomiske fordele forventes opnået. Som benævnt tidligere anvender ledelsen oftest en afskrivningsprofil over 3-5 år, med lineære afskrivninger, der indebærer at resultatopgørelsen bliver belastet ligeligt i afskrivningsperioden (aktivets levetid).

Årsagen til at ledelsen oftest havner på en afskrivningsprofil på 3 - 5 år, skyldes at denne tidshorisont er lig den langsigtede budgetperiode for en virksomhed. Selskabets værdiansættelse af den opkøbte virksomhed benytter ligeledes ofte en DFC model med budgettal fem år frem .

IFRS

Goodwill skal efter indregning fortsat stå til kostpris, men skal minimum en gang årligt testes for værdiforringelse, og nedskrives hertil såfremt genvindingsværdi er lavere jf. IAS 36.

Herudover tillader IFRS ikke afskrivning på goodwill.

²³ FSR, Regnskabsteknisk udvalg, 2013, Regnskabsvejledning for klasse B- og C virksomheder, side 47.

Denne fortolkning muliggør at goodwill kan stå indregnet i balancen på ubestemt tid, såfremt nedskrivningstesten ikke finder, at der ikke er indikation af værdiforringelse.

Set ud fra virksomhedens synspunkt kan virksomheder der aflægger efter IFRS dermed undgå at belaste deres resultatopgørelse med afskrivninger modsat virksomheder der aflægger efter ÅRL, der tvinges til at belaste deres resultatopgørelse med en ligelig fordelt afskrivning over brugstiden.

Delkonklusion

I ovenstående afsnit er aktivet goodwill blevet behandlet for at give læser en forståelse af definitionen af dette aktiv og dets regnskabsmæssige indregnings- og efterfølgende målskriterier. Dette afsnit er udarbejdet for at belyse undersøgelsesspørgsmålet ” hvad er goodwill og hvordan behandles denne, herunder indregning og efterfølgende værdiregulering”.

Afsnittet har yderligere analyseret goodwills berettigelse i begrebsrammens niveau 3 ved at undersøge om goodwill opfylder kravene for at være et aktiv. Analysen viste at goodwill opfylder de tre grundelementer for definitionen af et aktiv, hvorfor goodwill anses som aktiv og dermed skal placeres i balancen på aktivsiden under klassifikationen anlægsaktiver, udspecificeret immaterielle anlægsaktiver.

Goodwill er defineres som en række undefinerbare aktiver der ved synergieffekt forventes at kunne skabe en fremtidig økonomisk fordel for den overtagende virksomhed. Indregningen sker til kostpris for både ÅRL og IFRS.

Efterfølgende værdiregulering af goodwill håndteres efter ÅRL med årlige afskrivninger fordelt over brugstiden på aktivet med årlig nedskrivningstest, mens man i IFRS ikke må afskrive på goodwill, men skal derimod årligt foretage nedskrivningstest til eventuelt lavere genindvindingsværdi.

Afsnittet har ligeledes belyst opstillingen af nedskrivningstest med de tilhørende indikationer som er lovkrav for både ÅRL og IFRS.

Forskelle mellem ÅRL og IFRS ved indregning og efterfølgende regulering af goodwill

I dette afsnit vil opgaven opstille de forskelle der kan identificeres ud fra beskrivelsen af hvordan goodwill indregnes og efterfølgende reguleres. Der vil dermed blive redegjort for undersøgelsesspørgsmålet:

Hvilke forskelle er der ved indregning, og efterfølgende værdiregulering i henhold til ÅRL og IFRS?

Følgende forskelle er skematisk opstillet for at danne et overblik over hvordan goodwill indregnes ved hhv. ÅRL og IFRS:

	ÅRL	IFRS
Opgørelse af kostpris	Transaktionsomkostninger forbundet med køb tillægges kostpris. Opstår der ændring i vederlag efter overtagelsestidspunktet, reguleres kostprisen i balancen.	Transaktionsomkostninger forbundet med køb må ikke tillægges kostprisen. Opstår der ændring i vederlag efter overtagelsestidspunktet, reguleres kostprisen i resultatopgørelsen.
Behandling af negativ goodwill	Skal indregnes som en periodeafgrænsningspost og indtægtsføres i takt med at den negative goodwill realiseres.	Indtægtsføres straks i resultatopgørelsen.
Trinvisse overtagelser	Kostprisen for en virksomhedsovertagelse der forløber over flere transaktioner, indregnes som summen af kostprisen for hver enkelt transaktion.	Tidligere erhvervede skal omvurderes til dagsværdien på overtagelsestidspunktet. ²⁴

²⁴ Deloitte, IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandarder, 4. udgave 1. oplag 2013, s. 53

Efterfølgende værdiregulering (afskrivningsprofil)	Afskrives systematisk over den økonomiske levetid, der ikke må overstige 20 år og hvis afskrivningsperioden overstiger 5 år, skal der gives fyldestgørende begrundelse ²⁵	Må ikke afskrives, men skal testes for værdiforringelse mindst 1 gang om året, og nedskrives til lavere genindvindingsværdi.
---	--	--

De i skemaet oplistede forskelle vil i efterfølgende afsnit, blive mere detaljeret udlagt jf. ÅRL og IFRS, hvorefter det vil blive diskuteret, hvilken indflydelse disse forskelle må have på indregningen af goodwill. Bemærk ovenstående skema er et uddrag af de forskelle, det i opgaven er vurderet, der kan have væsentligst indflydelse på indregning af goodwill.

Opgørelse af kostpris

ÅRL

*"Kostprisen omfatter kostprisen med tillæg af direkte henførbare eksterne omkostninger, såsom honorar til juridiske og finansielle rådgivere."*²⁶ Dette vil sige at alle omkostninger vedrørende fx advokat, revisor eller rådgivere til assistance med værdiansættelser, kan tillægges kostprisen, hvis disse er direkte henførbare til opkøbet. Dette vil dermed forøge en eventuel goodwill.

*"Indeholder købsaftalen bestemmelser om, at købsprisen skal reguleres, såfremt en eller flere fremtidige begivenheder indtræffer (betinget vederlag), indgår dette beløb i kostprisen, hvis betaling er sandsynlig, og størrelsen af betalingen kan måles pålideligt. Efterfølgende ændringer i den estimerede betaling anses som en korrektion til kostprisen og dermed som en regulering til goodwill..."*²⁷ dette vil sige at hvis der, ved et betinget salg, måtte forekomme efterfølgende reguleringer til købesummen, vil reguleringerne blive foretaget i balancen. Eksempelvis kan et opkøb være betinget af at en købesum på 1 mio. kr. nedreguleres til 800 t.kr. hvis fx 30 % procent af den opkøbte virksomheds kundeportefølje forlader virksomheden inden for en givenårrække. Hvis historikken for dette scenarie viser at kundeemigreringen ligger under

²⁵ Deloitte, IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandarder, 4. udgave 1. oplag 2013, s. 54

²⁶ FSR, Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder, 28. februar 2013, s. 117

²⁷ FSR, Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder, 28. februar 2013, s. 119

denne sats, vil det være den fulde købesum på 1 mio. kr. der skal indregnes da denne er sandsynlig, og beløbet pålideligt indgår i kontrakten. Hvor i de få tilfælde hvor satsen overskrides vil købesummen efterfølgende blive reguleret på balancen, hvilket i dette scenarie vil forringe goodwill. Opgaven går ud fra at sælger i de fleste tilfælde ikke vil indgå i et opkøb, hvis betingelserne ikke er realistiske, altså sandsynlige, hvorfor det må konkluderes at betingede køb må have en værdiforringende effekt på goodwill, når betingelserne ikke bliver overholdt.

IFRS

Transaktionsomkostninger kan jf. IFRS 3 ikke medtages i kostprisen. Omkostningerne skal føres direkte på resultatopgørelsen i takt med disse afholdes. Altså oppustes goodwill her ikke via omkostninger i forbindelse med opkøbet.

*Betingede vederlag skal indregnes og måles på overtagelsestidspunktet til dagsværdi. Efterfølgende ændringer i værdien af det betingede vederlag som følge af begivenheder indtruffet efter overtagelsestidspunktet behandles ikke som en regulering af det betalte vederlag, men indregnes i resultatet.*²⁸ Dette vil sige at det oprindelige sandsynlige og pålidelige beløb der er anført ved overtagelse ikke vil blive ændret på trods af, hvis mindre sandsynlige udfald ved et betinget køb skulle forekomme og vederlaget ændres efter overtagelsestidspunktet, vil den oprindeligt anførte kostpris stadig være gældende på balancen.

Kritik af metoderne

Transaktionsomkostninger – i henhold til ÅRL indgår disse i aktivet. Diskussionen her består i at goodwill betegnes som den merværdi der bliver betalt ved køb af aktivet, og idet transaktionsomkostningerne indgår i kostprisen, vil goodwill automatisk blive forøget med værdien af transaktionsomkostningerne. Denne forøgelse bevirker at det kan diskuteres om værdien af goodwill giver et revisende billede, da denne kan betragtes som værende pustet op. Har en virksomhed derfor haft betydelige transaktionsomkostninger i forbindelse med et opkøb, kan det derfor være tiltalende at aktivere disse omkostninger, så resultatet i anskaffelsesåret ikke påvirkes. Det kan derfor diskuteres om IFRS' metode er den mest retvisende.

²⁸FSR, Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder, 28. februar 2013, s. 49-50

Ændring i vederlag efter overtagelsestidspunktet – i henhold til IFRS vil ændringer i vederlaget efter overtagelsestidspunktet blive ført direkte i resultatet, hvorfor kostprisen ikke påvirkes heraf. Overføres dette til goodwill, der betegnes som den merværdi der betales i forbindelse med køb af aktivet, kan det diskuteres om merværdien giver et korrekt billede, da den faktiske merværdi kan blive ændret i forbindelse med betingelserne i et betinget vederlag kan blive aktuelle. Alt efter aftalens indhold og hvordan aktivet er indregnet efter overtagelsestidspunktet, kan værdien af aktivet og dermed goodwill afvige fra den faktiske kostpris. Det kan derfor på dette punkt argumenteres at ÅRLs metode giver det mest retvisende billede af aktivets værdi.

Efterfølgende værdiregulering

ÅRL

*"Immaterielle anlægsaktiver skal afskrives over deres brugstid, dog maksimalt over 20 år, jf. ÅRL § 43, stk. 3. Overstiger afskrivningsperioden for immaterielle anlægsaktiver 5 år, skal det oplyses og begrundes konkret og fyldestgørende, jf. ÅRL § 53, stk. 2, nr. 1, litra c."*²⁹

*"Goodwill er omfattet af ovennævnte generelle regler for immaterielle anlægsaktiver i ÅRL §§ 33, 43 og 53. Erhvervet goodwill skal indregnes i balancen til kostpris og efterfølgende afskrives systematisk med indregning af afskrivningerne i resultatopgørelsen. Goodwill afskrives over den vurderede økonomiske brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Afskrivningsperioden udgør maksimalt 20 år og er længst for strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og lang indtjeningsprofil. Den regnskabsmæssige værdi af goodwill vurderes løbende og nedskrives over resultatopgørelsen i de tilfælde, hvor den regnskabsmæssige værdi overstiger genindvindingsværdien."*³⁰ Altså skal der jf. ÅRL både fastlægges en afskrivningsperiode over maksimalt 20 år og det skal blot vurderes om der er indikationer omkring der bør foretages en nedskrivningstest. Hvilket vil sige at goodwill ved ÅRL har en begrænset foruddefineret levetid.

Negativ goodwill bliver som tidligere nævnt afskrevet over "brugstiden" som den almindelige goodwill.

²⁹FSR, Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder, 28. februar 2013, s. 192

³⁰FSR, Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder, 28. februar 2013, s. 192

IFRS

Ifølge IAS 36 må der ikke afskrives på goodwill. Der skal dog foretages nedskrivningstest mindst én gang årligt uanset om der er indikationer omkring værdiforringelse eller ej. Altså har goodwill ifølge IFRS teoretisk set en ubegrænset levetid.

IFRS 3 beskriver yderligere at negativ goodwill skal indregnes i resultatopgørelsen ved realisation af gevinsten ved virksomhedsoverdragelsen, og behandles derfor ikke efterfølgende med værdireguleringer.

Kritik af metoderne

Da goodwill netop er en så uhåndgribelig størrelse, kan det være svært at pålideligt definere afskrivningshorisonten og metoden.

Den mest anvendte afskrivningsmetode er den lineære metode. Det kan diskuteres om hvorvidt denne metode er den der giver det mest retvisende billede. Som argumentation for benyttelse af den progressive metode kan der benyttes et eksempel, hvor goodwill er et udtryk for den merværdi der er givet på baggrund af specialiserede medarbejdere. For at afskrivningerne skal kunne illustrere hvordan denne merværdi løbende skal driftsføres, skal afskrivningerne ske i takt med at disse medarbejdere fratræder fra virksomheden. Dette vil ved opstilling af afskrivningsprofil derfor kunne argumenteres at der skal benyttes den progressive metode, grundet afgang af medarbejderne vil stige i takt med medgået tid, dels grundet medarbejderne finder et andet arbejde, men på længere sigt vil de blive pensioneret, hvorfor afgang kan estimeres til at være stigende over tid. Selvom specialiseringen kan blive videregivet til nyansatte, vil denne goodwill efter overtagelse per definition være en internt oparbejdet goodwill. Altså vil den erhvervede goodwill over tid blive erstattet med internt oparbejdet goodwill. Da den lineære metode er den mest anvendte kan det derfor overvejes om metoden blot anvendes i mangel på bedre, og at denne betragtes som det sikre valg.

Afskrivningshorisonten skal ved ÅRL defineres over maksimum 20 år. Som det første, kan det være svært at fastslå en afskrivningshorisonten, hvis den indregnede goodwill ikke tilknytter sig noget håndgribeligt, såsom et patent/rettigheder, hvor levetiden må forventes at knytte sig til disses levetid. Hvis goodwill i stedet knytter sig op på synergieffekter, kan levetiden derimod være svær at fastslå, da denne kan kort såsom 3 år, men også overskride 20 år. Dette

kan belyse problematikken ved en begrænset levetid, som defineret af ÅRL. For hvorfor skulle goodwill ikke kunne have en levetid på længere end 20 år.

I de to ovenstående afsnit belyses problematikken ved begrænset levetid og valget af afskrivningsmetoden, som det foreskrives i ÅRL. Bliver disse indregnet pålideligt. Bliver brugstiden afspejlet korrekt. Når disse spørgsmål kan rejses, stille det også spørgsmål til om det retvisende billede. Det skal dog benævnes at der er indsat en foranstaltning i ÅRL, nemlig vurdering om der skal foretages nedskrivning. Denne foranstaltning bevirker dog kun til at forkorte levetiden på goodwill, således denne kan nedskrives til lavere genindvindingsværdi hvis denne er lavere. Her kan derfor ikke foretages ændringer, hvis det konkluderes at goodwill har en længere levetid end oprindeligt antaget. Disse problemstillinger belyser på denne måde pålideligheden ved metoden benyttet i IFRS, hvor der er en teoretisk uendelig levetid, og der blot foretages nedskrivningstest én gang årligt.

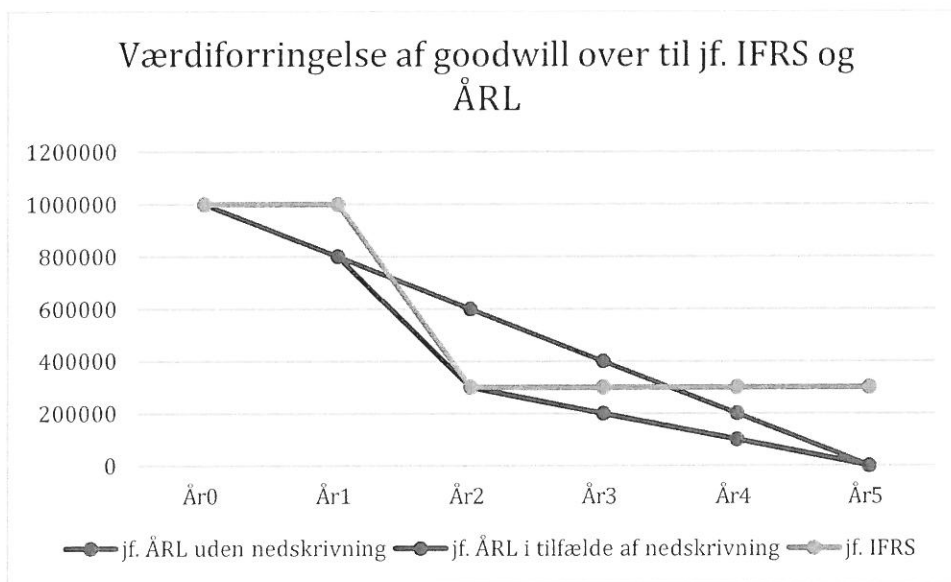
IAS 36 bygger på at erhvervet goodwill i teorien kan eksistere uendeligt, hvor der blot skal foretages nedskrivningstest mindst én gang årligt. Problematikken kan herunder gå på at det er virksomhedens nedskrivningstest der ligger til grund for om der er tegn på værdiforringelse af goodwill, og dermed om goodwill skal nedskrives til lavere genindvindingsværdi. Da virksomheden er subjektiv i dette tilfælde, vil man formode at nedskrivningstesten vil tale for at der ikke er nedskrivningsbehov, da virksomheden i alt andet end åbenlyse tilfælde vil tale sin egen værdi op. Dette vil bære præg af nedskrivningstesten vil indeholde subjektive skøn. I modsætning til ÅRL, hvor afskrivningerne er pålagt og man er sikker på at goodwill over tid vil gå i nul, kan goodwill jf. IFRS have en værdi der er holdt oppe grundet manglende objektivitet.

Da det kan diskuteres om der i henhold til IFRS kan være usikkerhed omkring subjektive skøn, vil det også være naturligt at belyse hvordan disse kan benyttes. Hvis en virksomhed der aflægger årsregnskab efter IFRS, finder det mere hensigtsmæssigt at nedskrive på goodwill i år 2 i stedet for år 1, grundet påvirkningen af resultatet de givne år, vil det grundet det subjektive skøn være muligt at påvirke dette udfald. Dette vil resultere i store udsving på nedskrivningerne over tid. Dette vil dermed ikke give et retvisende billede. Hvorfor ÅRL begrænser denne risiko ved at have en begrænset levetid og dermed påtvinge en afskrivningsprofil. Dette begrænser risikoen ved store udsving da der er hvert år forekommer en afskrivning. Hvis nedskrivningstesten kan forsikres at være objektiv, vil denne metode dog

stadig betragtes som den mest retvisende, da der hvert år bliver taget stilling til værdien af goodwill, og dermed er der her ikke påtvunget en foruddefineret levetid.

Som belyst ovenfor, kan der også opstå internt oparbejdet goodwill, hvor det kan argumenteres at den internt oparbejdede goodwill over tid går ind og erstatter den erhvervede goodwill, herunder som i tidligere nævnt eksempel med specialiserede medarbejdere, der løbende fratræder men kan videregive deres ekspertise til de nye medarbejdere der træder i deres sted. Internt oparbejdet goodwill må ikke indregnes i balancen. Derfor skal der ved en nedskrivningstest tages hensyn til hvad der er internt oparbejdet- og erhvervet goodwill. Da denne sammensmeltning af de to typer goodwill kan give et ikke retvisende billede. Dette vurderes derfor også at være forbundet med en vis usikkerhed.

For at illustrere det hvordan værdiforringelse for hhv. ÅRL IFRS er forskellig fra hinanden er nedenstående figur udarbejdet:

Som det fremgår af illustrationen er der ved ÅRL benyttet den lineære afskrivningsmetode. Ligeledes er det valgt at goodwill afskrives over 5 år, hvilket gør at der ikke skal skrives en uddybende forklaring der begrundes levetiden. Der er ej heller løbet af den 5 årige levetid ikke vurderet at være tegn på værdiforringelse. Tilsvarende er der ved IFRS indregnet nedskrivning i år 2. Her illustreres det hvordan der trods store udsving ved IFRS, stadig i år 5 er en værdi på 200.000 grundet den teoretiske uendelige levetid. Dette må antages at kunne give en mere retvisende præsentation af goodwill, i modsætning til ÅRL. Et andet eksempel, som også illustreres i figuren ovenfor, kan være hvor man jf. ÅRL vurderer der er sket en

værdiforringelse i år 2. her ændres den systematiske afskrivning således at denne stadig tilpasses den oprindelige levetid, hvor det igen vises at IFRS typisk vil have større udsving i værdien, men det kan dog argumenteres at denne er mere retvisende.

Det kan således opsummeres at der jf. ÅRL er opstillet en række begrænsninger for at mindske usikkerheder. Dette er dog foretaget på bekostning af det retvisende billede, således at goodwill reelt kan have en større værdi end der regnskabsmæssigt er angivet, grundet den pålagte begrænsede levetid. IFRS kan derfor argumenteres at kunne give et mere retvisende billede, idet der ikke er pålagt en begrænset levetid, dog sker dette på bekostning af usikkerheder i forbindelse med udarbejdelse af nedskrivningstesten, herunder ved subjektive skøn og manglende vurdering af opdeling mellem internt oparbejdet- og erhvervet goodwill. Det kan ses at det i ÅRL har større betydning at benytte en tilgang hvor pålideligheden højnes ved minimering af usikkerheder. På denne måde er man i ÅRL på nuværende tidspunkt stadig ikke gået helt væk fra det præstationsorienterede paradigme, da denne metode relaterer sig til forsigtighedsprincippet, som er beskrevet i tidligere afsnit.

Afslutningsvis kan forskelle mellem behandlingen af negativ goodwill forklares som passivering kontra direkte indregning i resultatopgørelsen. Da efterfølgende afsnit vil belyse denne forskel yderligere, er der ikke valgt at beskrive forskelle yderligere i dette afsnit, men henviser hertil.

Delkonklusion

I ovenstående afsnit har formålet været at få afklaret undersøgelsesspørgsmålet, Hvilke forskelle er der ved indregning, og efterfølgende værdiregulering i hht. ÅRL og IFRS?

Det kan opsummerende konkluderes at der er et væsentligt antal større og mindre forskelle mellem ÅRL og IFRS. Opgaven har derfor afgrænset sig til at fokusere på et mindre omfang af disse forskelle, hvilke er vurderet de mest væsentlige.

Følgende forskelle er belyst:

- Opgørelse af kostpris
- Behandling af negativ goodwill
- Efterfølgende værdiregulering

Opgørelse af kostpris – her vurderes der at være to væsentlige forskelle. I ÅRL må der indregnes transaktionsomkostninger, hvilket kan anskues som at puste goodwill kunstigt op,

og dermed ikke give et så retvisende billede. Efterfølgende regulering ved betinget vederlag skal jf. IFRS føres på resultatopgørelse, og der kan argumenteres for at dette derfor ikke giver det mest retvisende billede af goodwill, idet det endelige vederlag ved dette scenarie vil komme retvisende til udtryk i kostprisen.

Behandling af negativ goodwill – Afslutningsvis kan forskelle mellem behandlingen af negativ goodwill forklares som passivering kontra direkte indregning i resultatopgørelsen. Da efterfølgende afsnit vil belyse denne forskel yderligere, er der ikke valgt at beskrive forskelle yderligere i dette afsnit.

Efterfølgende værdiregulering – Her er det vurderet at ÅRL vurderer forsigtighedsprincippet, og dermed vil forsøge at begrænse store udsving i goodwill, da der er begrænset levetid og dermed en afskrivningsprofil. På denne måde forsøger ÅRL at indregne og måle goodwill pålideligt. Modsat har IFRS i teorien givet goodwill en uendelig levetid, dog med krav om årlige nedskrivningstest, altså er der ikke tvunget en afskrivningsprofil, hvor der derfor her fokuseres mere på at give et mere korrekt repræsentation af det retvisende billede. Samlet set kan forskellene mellem IFRS og ÅRL tale både for og imod hvad der er mest retvisende. Hvor ÅRL går mere ind for at benytte et forsigtighedsprincip (dog med undtagelse af negativ goodwill og indregning af transaktionsomkostninger i kostprisen), ligger IFRS sig mere henad det formueorienterede paradigme, hvilket går efter en mere korrekt præsentation, men dermed også med større risiko for store udsving.

Tilpasning til IFRS

I dette afsnit vil det fremsendte lovforslag til ændring af årsregnskabsloven blive gennemgået og ændringer der vedrører goodwill vil blive debatteret. For at give læser det relevante informationsniveau, er EU direktivet og lovforslaget kort beskrevet som baggrundsinformation.

Baggrund

Danmark har siden 1917 haft national lovgivning omkring regnskabsaflæggelse i Danmark, denne er flere gange blevet ændret; drastisk i 2001 hvor hele regnskabsparadigmet blev ændret. Disse ændringer sker på baggrund af regnskabsdirektivet i EU.

EU formede i 1978 et regnskabsdirektiv hvilket havde til formål at harmonisere og ensrette årsrapporterne i hele EU. Dette blev gjort ud fra tre grundlæggende præmisser³¹;

Effektiv ressourceallokering.

EU ønsker et frit fællesmarked for at opnå så høj økonomisk velstand i EU som muligt, for at sikre at unionens lande interagere med hinanden har EU derfor udarbejdet fælles regler på regnskabsområdet for at gøre rapporteringerne så ens i unionens lande som muligt.

Beskyttelse af investorer.

Harmoniseringen går ligeledes ud på at beskytte investorer for ukendte regnskabspraksis eller metoder. Jo mere bekendt investorerne er med de fælles regnskabsregler jo bedre er deres investeringsmuligheder og behov, hvilket højner den økonomiske velstand i EU.

Konkurrencehensyn.

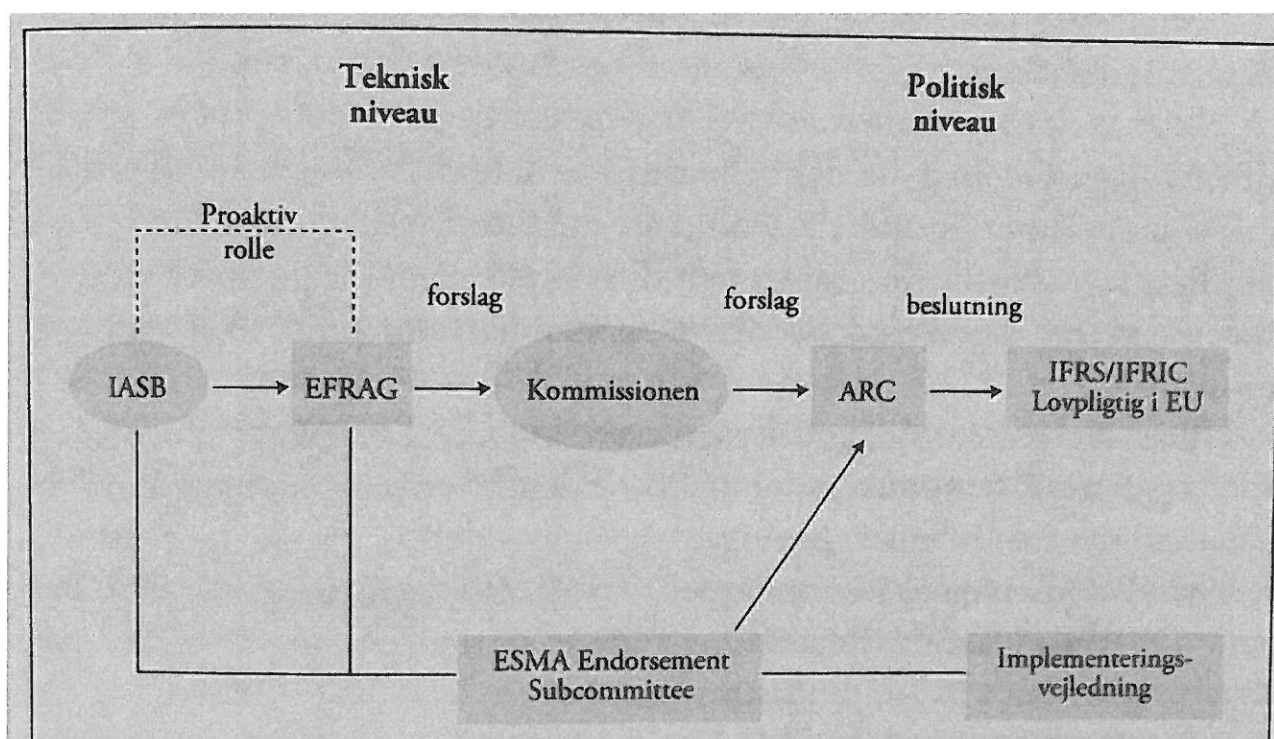
Det sidste præmis omhandler restriktioner og kontrol heraf på det samlede europæiske marked, EU's direktiv har til hensigt at forhindre at medlemslandene kan indføre lempelige selskabsregler der stiller dem i bedre konkurrencemæssig position end de øvrige lande i unionen. Denne præmis er inddraget i harmoniseringen for at undgå lignende episoder som Delaware effekten.

³¹ FR side 69

Regnskabsharmoniseringen havde dog ikke den rigtige virkning i starten, hvor kritikken lød på at regnskabsdirektiverne blev implementeret forskelligt i unionslandene og suppleret med nationale standarder af varierende kvalitet. Ydermere lagde unionslandene sig op til standarderne fra IASB mens øvrige lagde sig op af de amerikanske standarder FASB³².

Konklusionen herpå var at EU indførte IFRS/IAS for alle aktiemarkeder i EU.

Nedenstående vises godkendelsesprocessen på teknisk og politisk niveau³³.

Figur 2.5 EU's godkendelsesproces på teknisk og politisk niveau

Det seneste EU direktiv blev vedtaget d. 26. juni 2013:

Europa-Parlamentet og Rådets direktiv har pr. 26. juni 2013 vedtaget et direktiv der har til hensigt at "levere regulering af den bedst mulige kvalitet i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet og sikre, at de administrative byrder står i et rimeligt forhold til

³² Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering, 3. udgave, 2012, Gjellerup, side 70

³³ Jens O. Elling, Finansiell rapportering – teori og regulering, 3. udgave, 2012, Gjellerup, side 71

Udvikling i forskelle af den regnskabsmæssige behandling af goodwill efter IFRS og ÅRL

fordele derved”³⁴, også kaldet ”tænk småt først” princippet. Dette sker som en del af Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst, der har til formål at reducere de administrative byrder og forbedre erhvervsklimaet.

Direktivet skal være indarbejdet i de nationale regnskabslove i alle EU-lande senest i juli 2015, med ikrafttrædelse pr. 1. januar 2016.

Lovforslag

Folketinget har fremsendt lovforslag om en større ændring af årsregnskabsloven som følge af, at regnskabsdirektiverne i EU er ændret og skal sættes i kraft senest 15. juni 2015³⁵

Folketingets lovforslag er udarbejdet med fokus på to centrale punkter;

”tænk småt først” princippet – Regeringen ønsker at lempe reglerne for regnskabsaflæggelse for de mindste selskaber, således den økonomiske byrde matcher fordele herved.

Effektiv ressource allokering – Regeringen regulerer lovgivningen til international standard for at nedbryde informationsbarrieren for udenlandske investorer.

Lovforslaget indeholder flere ændringer, herunder at grænseværdierne for regnskabsklasse B forøges, således regnskabsklassen indeholder flere selskaber. Det er anslået at der er tale om 6.000 virksomheder³⁶, der fremadrettet skal aflægge årsregnskab for en lavere regnskabsklasse. Herudover kommer der en række øvrige lempelser, såsom indsendelsesfrist forlænges, datterselskaber kan aflægge årsrapporter efter mere enkle regler, og der bliver indført en ny kategori (regnskabsklasse) for de mindste selskaber.

Disse lempelser udspringer af tænk småt først princippet.

³⁴ Ordret fra Direktivet af 26. juni 2013

³⁵ Publikation, faglig udviklingsafdeling, Beierholm, november 2014

³⁶ Kilde ukendt, udsnit af publikation, faglig udviklingsafdeling, Beierholm, november 2014

Lovforslaget indeholder dog også en række tilpasninger til IFRS, hvilke udspringer af EU's ønske om effektiv ressource allokering, hvilke er oplistet nedenstående³⁷:

- Ekstraordinære poster er ikke længere tilladt.
- Pro-rata-konsolidering i separate selskaber er ikke længere tilladt.
- Undtagelser til eliminering af intern avance fjernes.
- Goodwill kan fremover afskrives over en periode længere end 20 år.
- Overtagelse af virksomheder efter metoden "omvendt overtagelse" tillades.
- Negativ goodwill – "lucky buy" – kan fremover indtægtsføres straks.

Flere af disse ændringer vedrører goodwill, enkelte af disse ændringer gennemgås nedenfor og en analyse af de valgte ændringerne finder sted.

Goodwill kan fremover afskrives over en periode længere end 20 år
Som forklaret i tidligere afsnit lyder ÅRL § 43 stk. 3 at selskaber skal afskrives over brugstiden, dog max. 20 år for immaterielle anlægsaktiver. Denne strofe udgår eller ændres efter det nye lovforslag, således at der ikke er nogen maksimalt brugstid på goodwill.

ÅRL § 53, stk. 2 litra c, ændres ligeledes, da forslaget ligger op til at goodwill uanset afskrivningsperiode skal begrunde og oplyse afskrivningsprofilen i årsrapporten uanset forventet levetid. Yderligere indføres et krav om at immaterielle anlægsaktiver hvor brugstiden ikke kan fastlægges, anses for ubestemmelige og får en afskrivningsprofil på 10 år.

PriceWaterhouseCooper's faglige afdeling har følgende analyse af hvad lovændringerne kommer til at betyde for virksomhederne i praksis³⁸:

Hvad betyder ændringerne i praksis;

- *Virksomheder, som har afskrevet immaterielle anlægsaktiver over 20 år – og hvor brugstiden reelt har været længere – skal nu afskrive over denne længere periode.*
- *Virksomheder, som hidtil har anvendt afskrivningsperioder på over fem år, skal ikke længere begrunde den forlængede afskrivningsperiode.*

³⁷ Publikation, faglig udviklingsafdeling, Beierholm, november 2014

³⁸ Fagfolk PwC, februar 2015, Årsregnskabsloven – Forslag til den største ændring i 15 år

- *Virksomheder, som har goodwill, skal fremadrettet begrunde afskrivningsperioden for goodwill og oplyse denne begrundelse i årsrapporten, uanset længden på den forventede levetid.*

Fordele:

Denne ændring vil ligeledes kunne skabe større balancesummer i de danske virksomheder eftersom den årlige afskrivning nu fordeles over en længere periode og måske endnu vigtigere – reducere afskrivningerne i resultatopgørelsen og dermed bidrage positivt til et højere resultat. De højere resultater vil stille de danske virksomheder bedre på det internationale marked hvis man kigger på nøgletallet egenkapitalforrentning, hvilket bliver beregnet som årets regnskabsresultat efter skat i procent af den gennemsnitlige egenkapital. Egenkapitalforrentningen vil stige, hvilket indikere at der opnås større afkast ved at investere i danske virksomheder, hvilket kan have interesse for potentielle investorer, danske som udenlandske.

Ved at fjerne begrænsningen på aktivets brugstid, muliggør lovændringen at selskaber med længerevarende goodwill, nu kan afskrive deres goodwill mere retvisende, såfremt der foreligger begrundelse for den længere brugstid. For at give eksempel på denne former for goodwill kan nævnes brands, der ofte kan strække sig over en meget lang periode. De fleste større virksomheder med brands aflægger dog allerede efter IFRS grundet deres størrelse eller internationale interesse.

Ulemper:

Lovforslagets ændring ligger op til at den generelle afskrivningsperiode for goodwill vil stige, hvilket vil bære den danske håndtering af efterfølgende værdiregulering hen mod den internationale lovgivning, og dermed give samme problematik som beskrevet i tidligere afsnit med internt oparbejdet goodwill. Dette skyldes at aktivet antageligt vil stå til en længere brugstid og dermed sløre opdelingen mellem det erhvervede goodwill og det internt oparbejdede goodwill. En nedskrivningstest af aktivet vil nu årligt have sværere ved at

separere den erhvervede goodwill, og dermed gøre det sværere at indikere nedskrivningsbehov.

Lovændringen kræver at alle virksomheder med indregnet goodwill skal begrunde deres afskrivningsprofil, dette vil belaste de selskaber der indregner goodwill med en afskrivningsprofil på fem år eller mindre, hvilket modstrider EU direktivets ønske om at *"sikre, at de administrative byrder står i et rimeligt forhold til fordele derved"*, samt tænk-småtførst princippet.

Blot til eftertanke kan en anden teoretisk ulempe ved lovændring nævnes; ved at oppuste de danske balancesummer kan fordelingen i regnskabsklasserne ændret da balancesum er en af de tre kriterier der afgøre inddelingen i regnskabsklasserne. Flere virksomheder kan derfor risikere at rykke en regnskabsklasse op, hvilket modstrider folketingets ønske om at følge EU direktivets tænk-småtførst princip og *"sikre, at de administrative byrder står i et rimeligt forhold til fordele derved"*.

Bibeholder afskrivning

Årsregnskabslovens ændring rykker sig tættere på IFRS's håndtering af efterfølgende værdireguleringer ved at tillade en længere afskrivningsperiode og dermed åbne op for mulighederne for at virksomheder kan have aktivet indregnet i balancen i en langt længere periode end før muligt.

Det kan derfor anfægtes hvorfor årsregnskabsloven fortsat kræver at goodwill skal indeholde afskrivninger, når både ÅRL og IFRS kræver årlig dokumentation for eventuelt nedskrivningsbehov. Antaget at denne nedskrivningstest matcher afskrivningsprofilen korrekt, bør goodwillen nedskrives i takt med den givne afskrivningsperiode og dermed afspejles retvisende i årsregnskabet.

Dertil kan man fristes til at stille spørgsmålstejn ved hvorfor man i dansk lovgivning bibeholder afskrivning. Er afskrivning af goodwill udtryk for en "sikkerhedsbuffer" og dermed afspejler et levn fra forsigtighedsprincippet om at tage hensyn til.. "alle forudseelige risici" og "enhver værdiforringelse"?

Negativ goodwill – "lucky buy" – kan fremover indtægtsføres straks. Lovændringen gør at ÅRL vil komme til at behandle "Lucky buy" som IFRS gør det nu. Dette giver mulighed for danske virksomheder at indregne fortjenesten på overdragelsen af virksomheden med det samme, i stedet for den nuværende situation hvor negativ goodwill skal passiviseres og afskrives over brugstiden som beskrevet i tidligere afsnit.

Lovændringen sker som følge af folketingets ønske om at imødekomme EU direktivets præmis omkring "effektiv ressourceallokering".

Fordel:

I de fleste tilfælde, når der er tale om negativ goodwill, er der tale om en situation hvori sælger ikke har den fornødne handlekraft eller de fornødne ressourcer til at vende senere års negative resultater og dermed ser sig nødsaget til at sælge til en værdi der ligger under nettoaktiverne. Det kan i disse tilfælde argumenteres at køber ikke indgår aftale med henblik på at generere underskud, men i stedet kan se muligheder for at inkorporere den overdragne virksomhed, og via egen internt oparbejdet goodwill skabe synergieffekter der vender udviklingen.

Ud fra den antagelse er det mest retvisende at indregne fortjenesten som en realiseret gevinst ved førstegangsindregningen.

Ved at indtægtsføre fortjenesten ændres gennemgår passivet en forandring i klassificeringen heraf, og bliver en del af resultat der ultimativt ender i egenkapitalen. Denne forandring giver en bedre soliditetsgrad, som er afspejlingen af forholdet mellem fremmed kapital og egenkapital. Ved at opnå en højere soliditetsgrad udviser danske virksomheder en bedre evne til at håndtere tab uden at komme i finansielt uføre, hvilket styrker de danske virksomheders konkurrencemæssige position overfor de øvrige medlemslande.

Ulempe:

Omvendt kan det diskuteres at synergi effekter der vil vende det negative resultat kan tage tid at implementere, hvilket taler for at den negative goodwill skal indregnes i balancen som en separat periodeafgrænsningspost under forpligtelser indtil "levetiden" af disse synergi effekter træder i kraft, for at give et mere retvisende billede.

Det kan dog igen argumenteres at disse synergieffekter opstår via intern oparbejdet goodwill, hvorfor en passivisering ikke vurderes korrekt.

Delkonklusion

Ovenstående afsnit har forsøgt at oplyse læser om de relevante lovforslags ændringer der vedrører goodwill og forsøgt at besvare undersøgelsesspørgsmålet ” Hvilke ændringerne vedrørende goodwill ses i lovforslaget om ændring til ÅRL og hvordan påvirker det den fremtidige værdiregulering af goodwill”

Hertil har afsnit gennemgået de to største lovændringer på goodwill området og belyst den tekniske begrundelse for ændringen og forsøgt at give regnskabsaflægger et overblik over konsekvenser i praksis.

- Goodwill kan fremover afskrives over en periode længere end 20 år
- Negativ goodwill – ”lucky buy” – kan fremover indtægtsføres straks

Ændringen i afskrivningsprofilen vil skabe større balancesummer for de danske virksomheder og teoretisk set stille virksomheder i et konkurrencemæssigt bedre lys end førhen, eftersom egenkapitalforretningen vil stige.

Lovforslaget åbner op for muligheden for at virksomheder nu kan have en længere afskrivningsprofil en førhen hvilket kan give et mere retvisende billede i nogle tilfælde, mens det i andre tilfælde åbne op for samme problematik som debattereti IFRS, med at internt oparbejdet goodwill nu kan forstyrre nedskrivningstesten og dermed opretholde en fiktiv værdi af goodwillen.

Afsnittet forholder sig ligeledes kritisk til bibeholdelsen af afskrivninger i årsrapporten og belyser ulemperne ved at have afskrivninger som en sikkerhedsbuffer, der fungerer som levn fra forsigtighedsprincippet.

Negativ goodwill kan fremover indtægtsføres straks og skal ikke passiviseres, dette muliggør at selskaber ikke længere har en forpligtelse, men i stedet oppuster deres egenkapital, hvilket ligeledes vil stille danske virksomheder bedre rent konkurrencemæssigt i forhold til de øvrige medlemslande.

Konklusion

I denne opgave er det blevet undersøgt hvilke forskelle der er ved indregning og efterfølgende værdiregulering af goodwill ved hhv. ÅRL og IFRS og hvordan udviklingen ændrer disse forskelle.

Til at besvare opgaven blev opgaven opdelt i 4 dele, hhv.

1. En beskrivelse af hvordan begrebsrammen for ÅRL er udfærdiget i henhold til at give det retvisende billede.
2. En beskrivelse af hvordan goodwill defineres, indregnes, måles og efterfølgende værdireguleres.
3. En analyse af hvilke væsentlige forskelle der kan forekomme ved indregning af goodwill ved brug af IFRS og ÅRL.
4. En vurdering af forslaget til den nye ÅRL der er på tegnebrættet, med henblik på at belyse hvordan udviklingen i forskellene ændrer sig.

Fokus på opgaven var at se udviklingen i forskellene ved benyttelse af de to praksisser i henhold til det retvisende billede.

Generalklausulen i ÅRL § 11 beskriver det retvisende billede. Dette er nærmere konkretiseret i de 2 første niveauer i begrebsrammen. Det første niveau beskriver regnskabsbrugerne og hvilket informationsbehov de har for at kunne træffe bedst mulige fremtidige ressourceallokeringsbeslutninger. Det næste niveau beskriver rammerne der skal opfylde at brugernes informationsbehov bliver opfyldt. Dette er opbygget af en række egenskaber og tærskelværdier, heraf er hovedegenskaberne relevans og troværdig repræsentation. Disse er understøttet af en række supplerende egenskaber. Ovenstående danner rammen om det retvisende billede.

Definitionen af goodwill er beskrevet, som en række udefinerbare aktiver der ved synergieffekt forventes at kunne skabe en fremtidig økonomisk fordel for den overtagende virksomhed. Indregningen sker til kostpris for både ÅRL og IFRS.

Efterfølgende værdiregulering sker i henhold til ÅRL ved systematiske afskrivninger, herudover skal der ske løbende vurdering om indikationer omkring behov for nedskrivninger, er dette tilfældet, skal der foretages nedskrivningstest. I modsætning til IFRS hvor der ikke må

foretages afskrivninger, men der derimod skal foretages en nedskrivningstest uanset om der er indikationer på værdiforringelse eller ej.

Der er fokuseret på tre hovedforskelle mellem IFRS og ÅRL. Disse forskelle er individuelt vurderet, hvorefter forskellene vægtes i forhold til det retvisende billede. Samlet set er det vurderet at ÅRL stadig ligger sig op ad det præstationsorienterede paradigme hvor IFRS er ligger sig op ad det formue orienterede paradigme.

Ved perspektivering til udviklingen i henhold til forslaget omkring den nye årsregnskabslov er der fokuseret på de i analysen belyste forskelle. Det er vurderet at den nye ÅRL vil blive mere strømlinet med IFRS, hvorpå der vil blive lempet på levetiden for goodwill, og beskrivelsen af grundlaget for levetiden. Desuden vil der ved indregning af negativ goodwill blive foretaget en fuldstændig ændring så denne er ens med IFRS.

Alt i alt vil dette resultere i at virksomheder der aflægger efter ÅRL fremover vil have mindre nedskrivninger og dermed en større balancesum.

Vores opgave har at på trods af ændringerne i ÅRL i 2001, har de efterfølgende ændringer i IFRS gjort at der til stadighed er væsentlige forskelle fra ÅRL til IFRS. Hvor IFRS giver det mest retvisende billede, læner ÅRL sig stadig op ad det præstationsorienterede paradigme, som begrænser eventuelle store udsving.

Med henblik på indførslen af den nye ÅRL vil den nye ÅRL bevæge sig endnu længere hen imod det formueorienterede paradigme, hvilket vil forøge sammenligneligheden med de udenlandske virksomheder, og dermed også give et mere retvisende billede.

Litteraturliste

Elling, J. O., 2002. Årsrapporten: teori og regulering. Kbh.:Gjellerup

Den Europæiske Unions tidende, 2013, Europa-parlamentets og rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013

FSR, 2013, Arbejdet med at indføre nyt regnskabsdirektiv går i gang og medlemsinput ønskes.
http://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Regnskaber/Love%20og%20bekendtgørelser/Årsregnskabsloven/Arbejdet%20med%20at%20gennemføre%20regnskabsdirektiv%20gaa%20i%20gang

Deloitte, 2013, IFRS – introduktion til de internationale regnskabsstandarder

Beierholm, 2013, Lempelser og stramninger i den nye årsregnskabslov

EY, 2015 – Indsigt i årsregnskabsloven – EY's praktiske guide til forståelse af loven 1. udgave 2014/15

BDO, 2015, Udkast til forslag til ændring af årsregnskabsloven er nu ude i høring

PwC, 2015, Årsregnskabsloven – Forslag til den største ændring i 15 år

Larsen, H. S., 2013, Udkast til forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven, lov om erhvervsdrivende fonde og lov om værdipapirhandel m.v.

FSR – regnskabsteknisk udvalg, 2013, Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder.

Love og standarder

IFRS 3 – virksomhedssammenslutning

IAS 36 – Værdiforringelse af aktiver

IAS 38 – immaterielle anlægaktiver

Årsregnskabsloven

Regnskabsvejledningen

Elektronisk arkivering af afsluttende afhandlinger - aftale om publicering / fortrolighed -

Hvad skal afleveres? - En samlet PDF-fil (CD-ROM, DVD-ROM eller USB) - Denne blanket Forberedelse af PDF-fil - Slet dit CPR-nummer fuldstændigt i dokumentet, inden du konverterer til PDF. - Hvis dine bilag skal behandles anderledes end afhandlingen, skal de afleveres som <i>separate</i> filer. - Forfattererklæringen skal IKKE med i PDF-filen. - Filen må ikke være beskyttet. - Tjek at filen kan åbnes og virker. Hvor skal det afleveres? Til studiesekretariatet	Arkivering af afhandlinger Arkivloven foreskriver, at alle afhandlinger på HD-, kandidat- og masterniveau skal arkiveres hos Statens Arkiver med henblik på at sikre disse for eftertiden. Når du afleverer din afhandling til bedømmelse, skal du derfor samtidigt aflevere et digitalt eksemplar. Dette sendes efterfølgende til CBS Bibliotek, der varetager arkivforpligtelsen for CBS på dette område. Ovenstående gælder for både fortrolige og ikke-fortrolige afhandlinger. Ophavsret Som forfatter til afhandlingen er du ansvarlig for, at indholdet i afhandlingen ikke er i strid med gældende ophavsretslovgivning. Hvis det er tilfældet kan CBS Bibliotek til enhver tid og uden varsel fjerne afhandlingen fra databasen Studenttheses@CBS. Spørgsmål / kommentarer: E-mail: studenttheses.lib@cbs.dk eller Joshua Kragh Bruhn, CBS Bibliotek Telefon: 3815 3725
--	---

Titel + evt. undertitel
Udvikling i forskelle af den regnskabsmæssige behandling af goodwill efter IFRS og ÅRL

Forfatter(e)			
Navn	Christoffer Kjær		
CPR-nr.	080781 - 2041	E-mail	Christoffer-kjaer@hotmail.com
Navn	Paw Skovmose		
CPR-nr.	030588 - 2739	E-mail	paw.skovmose@gmail.com
Uddannelse	H.D. Regnskab og økonomistyring		
Vejleder	Peter Kyhnav		

CPR-numre er slettet fra afhandlingen?		Ja ☒ Nej ☐
Afhandlingen er fortrolig?	Ja ☐ Nej ☒	
Bilag er fortrolige?	Ja ☐ Nej ☒	
Må afhandlingen gøres tilgængelig på internettet via CBS Biblioteks afhandlingsportal, Studenttheses@CBS ?		Ja ☒ Nej ☐

Dato og underskrift: 11/5-15

Dato og underskrift: 11/5 2015